

ÉLELTÜNK

XLIX. évf. 3. szám (49. Jg. Nr. 3.)

Az európai magyar katolikusok lapja

2017. március

PORBÓL VAGYUNK

Ferenc pápa nagyböjti üzenete

„Minden emberi élet, mely élénk kerül, megérdemli a befogadást, a tisztelget és a szeretetet, főként ha gyenge és védtelen” – áll Ferenc pápa február 7-én megjelent rövid nagyböjti üzenetében. Arra buzdít, hogy ne legyünk foglyai a pénznek, amely nem hagy teret a szeretet számára és útjában áll a békének. Ferenc pápa üzenete valójában egyetlen, jól ismert bibliai kép, a koldus Lázár és a dúsgazdag történetének (Lk 16,19–31) hármas körüljárása.

A történet a két személyt írja először le, bár jobban inkább a szegényt részletezi. Reménytelen helyzetben él, fel sem tud ülni fektéből, ott hever a gazdag kapujánál és az ura asztaláról lehulló morzsákból tengeti az életét. Testét fekélyek borítják, amiket kutyák nyaldosnak. A komor kép drámaiságát még csak kiemeli a szegény ember neve: Lázár, vagyis Isten megsegít! Ez az ember nem névtelen, konkrét vonásokkal és személyes élettörténettel rendelkezik, van sorsa. Miközben a gazdag számára láthatatlan marad, nekünk otthonossá válik, olyanná válik számunkra, mint egy felbecsülhetetlen gazdagság. Lázár azt tanítja nekünk, hogy a másik ajándék, amit helyes emberi kapcsolatban hálásan értéknek ismerünk el. Ő nem a kapunkban fekvő kellemetlen akadály, hanem felhívás a megtérésre. Először is nyissuk meg a szívünk ajtaját a másik előtt, mert minden emberi személy egy adomány. Most Nagyböjti idején főként a rászorulóknak ismerjük fel őket.

A bibliai kép kegyetlen élességgel feltárja a két személy ellentmondásosságát. A dúsgazdagnak ugyanis nincs neve, csak „gazdagnak” hívják. Ezt jeleníti meg fényűző ruhája, az aranyból és ezüstből is értékesebb bíbor, mely csak az istenszolgálat és királyoknak jár ki. Bisszus-patyolata pedig olyan értékes lenvászon, mely egyenesen a szentség kiemelésére szolgál. „Naponta dúsan lakmározott”, látható benne a bűn drámaisága, mely hármas jelleget ölt benne: pénzimádata, üressége és a gögje. A pápa üzenete Pál tanítására emlékeztet, aki szerint „a pénz utáni sóvárgás minden rossznak a gyökere”, mely zsarnoki módon uralni kezdi az embert. A dúsgazdag kapzsisága üressé és önteltté teszi. A megjelenésnek, a látványnak él, ami pedig éppen elleplezi a bensőt. Élete a külsőségek foglya, de morális mélységének legalsó foka a gögje. Úgy öltözködik, mint egy király, sőt, mint egy isten, csak a saját énjé létezik neki, elfeledvén, hogy közben ő is csak egy egyszerű halandó.

Ferenc pápa nagyböjti üzenete harmadik részében a hamvazószerdai intésre utal: Emlékezzünk, hogy porból vagyunk! A példabeszéd két szereplője egyaránt meghal és a történet nagyobbik része a túlvilágon folytatódik, ahol mindketten felfedezik, hogy oda nem vittek magukkal semmit sem.

(Folytatás a 2. oldalon)

SZENT PATRIK
(385 körül–461. március 17.)
Ünnepe: március 17.

Patrik 385 körül született Britanniában, és 461-ben hunyt el Írországban. Apja diakónus és hivatalnok volt Britanniában római fennhatóság alatt álló felében, nagyapja pedig áldozópap volt (a papi nőtlenség akkoriban még nem volt kötelező). Patrik családja nyilván jómódú volt, hiszen ír tengeri rablók azért fogták el és hurcolták el rabszolgaként a tizenhat éves fiút.

Hatévi fogság után Patrik egy éjszaka álmában hangot hallott: „Jól teszed, hogy böjtlsz. Nemsokára visszatérsz hazádba.” Rövid idő múlva ezt mondta a hang: „Lám, a hajód készen áll!” Patrik elmenekült, és hosszú menetelés után elérte a tengert. A fogságban kapott valami kevés pénzt, amit fölkinált egy kapitánynak, ha magával viszi. Az utazás célja Gallia volt. Ott még egy ideig Patriknak a hajó legénységét kellett szolgálnia. Végül visszatérhetett Britanniába.

Eleven hite arra ösztönözte, hogy apjának és nagyapjának példáját kövesse és előkészüljön az egyházi pályára. Egy éjszaka álmában az írek hangját hallotta: „Kérünk, jöjj és élj közöttünk.” Kérte fölvetelét az egyházi rendbe, így akarta követni a hívást, amelyet ő úgy értelmzett, hogy missziós munkát kell végeznie az írek között. Először visszautasították, mert egy régi barátja visszaélt bizalmával: kibeszélte egy gyermekkorában elkövetett bűnét, amely alól Patrik már régen föloldozást nyert.

Az otthoni visszautasítás után Galliában folytatta tanulmányait. Előjáróinak Britanniába küldött jelentései kedvezőek voltak. Ezért rá esett a választás, amikor Celesztin pápa tervei szerint egy püspököt kellett Írországba küldeni, hogy az addig szórványosan kezdeményezett térítést elvégezze. Írországi missziója páratlanul sikeres volt. Nemcsak a törzsfőket nyerte meg, hanem magát a népet is, amelyet a sziget legeladottabb zugaiban is fölkeresett. Az írek részéről szokatlan készséggel találkozott. Ennek a ténynek köszönhető, hogy Írország keresztényé válása vértanúk nélkül ment végbe.

(Szentek élete)

MEMENTO HOMO!

Írta: Bánk József érsek

A nagyböjt hivatalosan hamvazószerdával kezdődik. Az Egyház hamut hint a fejünkre, miközben ezt mondja: „Memento, homo...” – „Emlékezzél, ember...”

1. „Memento homo” És azután?... Rohanunk a munkába. Nem érünk rá befelé nézni.

A reneszánsz Róma jellegzetes alakja, Néri Szent Fülöp, az utcákon, tereken az emberek közé vegyült. Egy fiatalember társult egyszer hozzá. – Hová? – kérdezte az ifjút. – A barátaimhoz. – Miért? – Szórakozni. – És azután?... – Hazamegyek... – És azután... és azután... A végső „és azután” után ez volt a válasz: – Meg fogok halni.

Emlékezzél, fiatal ember, hogy igazi célotat el ne veszítsd!

2. „Quia pulvis es.” – Mennyire büszkék és hiúk vagyunk sokszor erőnkre, tehetségünkre... Itt akarunk örökre berendezkedni a földön. Szem előtt tévesztjük, hogy milyen rozoga ez a házuk. A legkisebb földrengésre összedől, mint a kártyavár. Hát még testi házuk? Ha rokonnaink, közeli ismerőseink, munkatársaink közül kiragad valakit a halál, csak akkor eszmélünk fel, hogy: de korán...

Van egy vitathatatlan tény, amely előtt minden fizika, minden kémia, minden orvostudomány kénytelen meghajolni...

Itt mindenkinek kapitulálni kell... Ófelsége, a halál, nem törődik sem állással, sem kitüntetéssel, sem magas ranggal. Csak azt hajtogatja: „por vagy!”

3. „Et in pulverem reverteris.” – Járd körül a történelmi romokat: császárok és egész népek sírfájára írják: porrá leszel! Járd körül a temető sírjait és olvasd a keresztel feliratait. E nevek azt mondják: porrá leszel te is! Nézz bele a tükörbe: bármilyen hiú vagy, sem dauer, sem túpirozott haj, sem rúzs, sem szemöldök-

és szempillafesték nem változtat a tényen: porrá leszel!

Csak egy történetnek nincsen vége: a lélek történetének!

Csak egy értéket nem tesznek a földbe: a halhatatlan lelket!

Csak egy tükör nem csal: a lelki tükör...

Csak egy nem múlik el soha: aki mindent adott, mulandót és változatlant: Isten, az Úr és Teremtő!

Hamvazószerda kettős jele, a hamu: mulandóság – a kereszt: az örök élet kulcsa. Mentsd meg lelkedet! A kísértések tüzén át!

4. A szentek története a lelki öröm története! „Ein Heiliger, der traurig ist – wäre ein trauriger Heiliger” Egy szomorú szent – nagyon szomorú szent lenne! A szomorúság sohasem ment erényszámba. Ahelyett, hogy emelné áldozatunk értékét, ily lelkülettel nyújtva, inkább csökkenti azt. Isten a jókedvű adakozót szereti, és semmi sem válik nagyobb becsületére az ő igájának, mint a zavartalan derű

azoknak homlokán, akik azt hordozzák. Mint a vitorla a hajón, olyan az öröm az élet tengerén. Aki e vitorlával bánni tud, az az alacsonyabb járású szeleket is befogja s gyorsabb haladásának szolgálivá teszi. – Az öröm életszükséglet: az életerő, tette-készség alapja. – Az öröm ugyanaz az embernek, mint a napsugár a virágnak. Öröm a léleknek: a hegyi levegő ózinja. – Az életúton örömök virágai nyílnak, csak szem kell, amely észreveszi.

Ilyen élet fölött mindig ott ragyog Isten napja! És az ilyen tanítványon ott csillog a Táborhegy fensége!

Ha valamennyien így élnénk, a belső öröm forrása töltene el bennünket. Ha le is szállunk a hétköznapi lapályára, a tudat él: az Úr velünk van! S ha Isten velünk, ki ellenünk? □

AZ APOSTOLI NUNCIUS A LONDONI SZENT ISTVÁN HÁZBAN

Antonio Mennini érsek, vatikáni nagykövet az angliai főlelkészség meghívására 2017. január 15-én, vasárnap el látogatott a londoni Szent István Házba, ahol délután hálaadó szentmisét mutatott be. A szentmisén jelen volt Bárá Gelsey Vilmos is, aki 2016. december 17-én ünnepelte a 95. születésnapját és a szentmise keretében hálát adott a Jóistennek az elmúlt majdnem száz évért. Bárá Gelsey Vilmos és Mennini nuncius között régi barátság fűződik.

A szentmise után Kaposi Gergely és Dallos Erika csodálatos orgona- és zongorakoncerttel köszöntötték Bárá Gelsey Vilmost születésnapja alkalmából.

Záró akkordként a főlelkészség díszvacsorát adott a báró tiszteletére, aki már hosszú évek óta komoly támogatója az Angliában működő lelkészségnek.

A nuncius és a főlelkész szentmiséje

Kértük a Jóistent, tartsa meg jó egészségben, hogy öt év múlva a századik születésnapját is megünnepelhesük.

Csicsó János angliai főlelkész

HITÜNK KÉRDÉSEI

A keresztény hit védelmezői

Apologia magyarul hitvédelmet jelent. Az apologéták azok a férfiak, akik írásaikkal a keresztény hit védelmére keltek. Közülük az első, akit ismerünk, *Quadratus*. Hadrianusz császár 125-ben meglátogatta Athént. Itt adta át *Quadratus* apológiáját a keresztények érdekében. Írásának csak néhány sorát ismerjük, Eusebiosz Egyháztörténelmében idéz belőle. Krisztus tetteit azzal hitelesíti az apologéta, hogy akiket Jézus meggyógyított, feltámasztott, később is ismert személyek voltak, és *Quadratus* szerint „néhányan közülük napjainkban is élnek.”

Egy másik hitvédő, *Arisztidész* apológiáját 138 után írta meg, és Antoninus Pius császárnak címezte. Jelenleg szír fordításban ismerős műve. *Arisztidész* a keresztény isteneszmével kezd. Bemutatja, hogyan vélekedtek Istenről a kaldeusok, a görögök, egyiptomiak, zsidók. Kimutatja az említett népek istentiszteleti módjának gyöngeségeit. Végül ajánlja a keresztény istentiszteleti módot, és összefoglalja a keresztény erkölcs lényegét. Felszólítja Antoninus Pius császárt, hogy olvassa a Bibliát.

Pellai Arisztón. Az első zsidó háború (66–70) idején a keresztények elmenekültek Jeruzsálemből, és Pella városában találtak menedéket. Pella az Újszövetségben említett „tíz város” (dekalopolisz) egyike. *Arisztón* az oda menekült keresztények leszármazottja. Apológiáját a második zsidó háború idején (132–135) írta. A Bar-Kokhba lázadásra vonatkozóan is tartalmaz részleteket. Órigénészről tudjuk, hogy *Arisztón* azt akarta bemutatni, hogyan teljesebben be az ószövetségi próféciák Jézusban. *Arisztón* a zsidóknak, nem a pogányoknak írt. A dialógus formában megírt apológia két főszereplője Jázon és *Papizkosz*. Jázon zsidókeresztény volt, *Papizkosz* alexandriai zsidó. A dialógus eredménye: a zsidókeresztény Jázon érvei meggyőzik *Papizkoszt*, aki keresztény lesz.

Szárdeszi Meliton. A kis-ázsiai Szárdesz keresztény közösségét már a Jelenések könyve (3,1–6) emlegeti az I. század végén. A II. században *Meliton* volt ennek a keresztény közösségnek a püspöke. Ő *Marcus Aurelius* korának egyik legtehetségesebb írója volt. Húsz művet írt, többek között a császár számára is,

Apológia címmel. Ebben bizonyítja, hogy a kereszténység nem ellensége a Római Birodalomnak, sőt, támasza lehet.

Húsvéti homíliájában *Meliton* mesterien alkalmazta az összes retorikai alakzatot. Árad belőle a szónoki erő, minden sorát áthatja az érzelem heve. A homília húsvétkor hangzott el. *Meliton* homíliájának első részében a Kivonulás könyvének 12. fejezetét értelmezi. Az Egyiptomból való kivonulás, az elnyomó hatalomtól való megszabadulás, a Krisztus általi megváltás előképe. A kivonulás, a törvényadás, Izsák feláldozása, mindmind a krisztusi megváltás előképe *Meliton*nál. Istennek igazi, maradandó alkotása azonban a Krisztusban végrehajtott megváltás, az új szövetség. Krisztus kivégzőit istenyilkossággal vádolja. Az olvasónak az az érzése, hogy költeményt, himnuszt olvas *Meliton* beszédében.

Hegeszipposz. Szír vagy zsidó származású volt. Szinte az egész Római Birodalmat beutazta, hogy megtudja, mit tartanak apostoli hagyománynak az egyes egyházakban. Rómába 155 után érkezett. Rómában összefoglalta tapasztalatait „Emlékezések” (*Hipomnemeumata*) címmel. Görög nyelvű kéziratai még a XVII. században is megvoltak egyes görög kolostorokban. 174 és 189 között *Hegeszipposz* visszatért Keletre, és munkáját kiegészítette. Írása nem történeti mű volt, hanem polemikus jellegű.

Hegeszipposz cáfolta a gnosztikusokat. E téren nem ő az egyetlen. *Agrippa Castor* is kiadott egy írást 135 körül *Cáfolat* címmel. *Korinthosz püspöke, Dionüsziosz*, 170 körül írt egy könyvet *Az összes eretnokség ellen* címmel. *Hegeszipposz* munkája azért volt jelentős, mivel olyan személy írta, aki a keleti és nyugati kereszténységet jól ismerte. Fel is használt mindent, ami a gnószisz cáfolására alkalmasnak látszott.

Tatianosz. Egy másik apologéta *Tatianosz* (kb. 120–172) Szíriából érkezett Rómába, útba ejtve Athént. Ott kapcsolatba került *Szent Jusztinosz* tanítványi körével, majd megkeresztelkedett. Rétor volt. Az asszírrok földjéről valónak mondta magát. *Jusztinosz* kivégzése után visszatért Keletre. *Eusebiosz* tudósít *Tatianosz* számos művéről. Csak egy maradt meg teljes egészében eredeti görög nyelven, egy másik csak fordítások-

ban. Görög nyelven ránk maradt munkája a *Figyelmeztető beszéd a görögökhöz*. Kitűnően érzékelteti *Tatianosz* egyéniségét, szellemiségét. A beszédet akkor adhatta elő, amikor megnyitotta iskoláját. Intő beszédét a művelt nagyközönségnek szánta, hogy elrettentse a görög kultúra egészétől. Minden sorából árad a görögök iránt érzett megvetés. A görög műveltség egészét elveti, a filozófia iránt sem irgalmas. Megalapozatlannak látja a görögök igényét a vezető szerepre az irodalomban és művészetben, de még a filozófiában is. Rendre azt bizonygatja, mennyire összeférhetetlen a kereszténység a görögök Istenről, emberről, világról alkotott nézeteivel. *Tatianosz* szerint a hellén műveltség nem más, mint az erkölcsstelenség, a romlottság tükré.

Szatirikusan, élesen fogalmaz, a görög retorika minden eszközét a görög kultúra ellen fordítja. Pogány kortársa, a satíraíró *Lukianosz* szintén sokszor gúnyolta a görögöket, de soha olyan élesen, metszően, mint *Tatianosz*. A *Figyelmeztető beszéd*et olvasva, már szinte úgy tűnik, *Tatianosz* szerint a kereszténység feltétele bizonyos kulturális primitívség. A görögség ellen intézett támadásainak sorozatát szövi át a kereszténységről szóló ismertetésekkel.

Tatianosz igen népszerű munkája volt a *Diatesszaron*. Ez a négy kánoni evangéliumból szerkesztett egységes evangélium. Egyetlen, folyamatos elbeszélést formált az evangéliumokból, kihagyva az ismétlődéseket. Ismerte már *János evangéliumát* is. *Tatianosz* nemcsak kánoni anyagot dolgozott bele, hanem sok apokrif részletet is. Munkájának igen nagy volt a sikere a szír egyházakban. Liturgikus könyvként használták az V. századig. Belőle vették a mise olvasmányait, ezt magyarázták a szentbeszédekben.

A *Diatesszaron*t zsidóellenes elemek színezték. Eredetileg valószínűleg görögül írta *Tatianosz*, de hamar elkészítették szír fordítását, különben nem lett volna olyan népszerű. A liturgikus használatból csak 411-ben kezdte kiszorítani az Újszövetség új fordítása, a *Pesitta* („szó szerinti”). *Tatianosz* sorsa az elszigetelődés lett. Szélsőséges aszkézist hirdett, megvetette a házasságot, tiltotta a hús és a bor fogyasztását. Még az eucharisztiaiban is csak vizet használtak a szekta tagjai bor helyett. Ezért nevezték *Tatianosz* szektájának híveit aquarianusoknak, vízivóknak. Nem okozott volna nagy megrendülést *Tatianosz* szélsőséges szigora a kortársak körében, ha nem tanította volna, hogy Krisztus Ádámot nem váltotta meg. Ez a nézete heves ellenzőre talált *Ireneuszban*. *Tatianosz* tétele ellen még apokrifek is szót emeltek, mint pl. a *Pilátus* aktái. Ezek az apokrif iratok Krisztus poklokra való alászállását ecsetelik, amikor az Üdvözítő kivezette az alvilág fogságából az ószövetségi igazakat, az élükön Ádámmal.

Gaál Jenő SVD

PORBÓL...

(Folytatás az 1. oldalról)

Kiderül, hogy a dúsgazdag Ábrahám fia, mégiscsak lenne kapcsolata ember-társaival, sőt az Istennel is, de földi életében ő maga volt saját istene. Szünetelése közepette lesz fogékony arra, amit ő maga soha nem tett meg. A történet egyfajta méltányos igazságossággal zárul: az élet rossz dolgait itt a jó ellensúlyozza. A dúsgazdag azt is fölfedi, hogy sem a rokonai, sem pedig ő maga nem adott Isten Szavára és ebből adódott, hogy a másikat nem becsülte. Ellenben Isten Igéje élő erő, mely képes megtérést szítani az ember szívében és őt magát Isten felé fordítani. Nagyböjt alkalmas ideje szolgáljon nekünk arra, hogy Isten Szava által az igazi megtérés útjára lépünk – zárul a pápa nagyböjti üzenete. (VR)

IMASZÁNDÉKOK

Márciusra

Az üldözött keresztényekért, hogy megtapasztalhassák az egész Egyház támogatását az imádságban, és az anyagiakban nyújtott segítség által.

„Mindazok, akik buzgón akarnak élni Krisztus Jézusban, üldözést fognak szenvedni” – írja *Szent Pál* (2Tim 3,1). *Pál* maga megtapasztalta ezt az üldözést, és nem csodálkozott rajta, mert tudta, hogy Jézus megmondta ezt előre tanítványainak: „Íme, úgy küldelek benneteket, mint bárányokat a farkasok közé. Az emberek átadnak benneteket a törvényszékeknek, helytartóknak és királyokhoz hurcolnak benneteket miattam, hogy tanúságot tegyetek előttük és a pogányok előtt. Gyűlöletesek lesztek mindenki előtt az én nevemért, de aki kitart mindvégig, az üdvözüli. Ne féljete azoktól, akik megölik a testet, de a lelket nem tudják megölni.” (Mt 10,17–28)

Nagyon furcsa dolog, hogy éppen a kereszténység ellen keletkeznek a legvadabb üldözések, annak ellenére, hogy a kereszténység a szeretet vallása, és hogy Jézus parancsa szerint a keresztényeknek ellenségeiket is szeretniük kell (Mt 5,44). Csak úgy lehet megérteni ezt a titokzatos jelenséget, ha hisszük, hogy itt a „gonoszság misztériuma munkálkodik” (2Tessz 2,7), vagyis az a titokzatos sötét hatalom, mely Isten ellen lázítja a világot.

A keresztény ember tehát nem csodálkozik ezeken az üldözéseken, és nem akar a rosszért rosszal fizetni. Ellenkezőleg, igyekszik a jóval legyőzni a rosszat, ne hogy a „bosszú, ellenbosszú és ellen-ellenbosszú” pokoli körébe sötétüljön az emberiség. Ugyanakkor azonban, kezdettől fogva, a keresztények szolidaritást éreztek üldözött testvéreik iránt, és igyekeztek segíteni rajtuk.

Erre bőségesen volt alkalmuk. Már a 2. század elején tanúskodnak a vértanú antiochiai püspök levelei a keresztény közösségek szolidaritásáról, amikor Rómába hurcolták, hogy ott vadállatok elé vessék őket. Háromszáz évig volt a kereszténység „tiltott vallás” (religio non licita) a római birodalomban, és ha nem is folyt állandóan véres üldözés, kereszténynek lenni teljes jogbizonytalanság vállalását jelentette.

Mikor Nagy Konstantin császár türelmi rendeletével véget ért a Római Birodalomban a keresztényüldözés, megindult a keresztények véres üldözése a szomszédos Perzsa Birodalomban.

Amikor a középkorban a zárt európai társadalom hivatalosan elfogadta a kereszténységet, tovább folyt keresztények véres üldözése az iszlám által uralt területeken. A világmiszió sikerei pedig újabb keresztényüldözéseket robbantottak ki, melyek közül a legkegyetlenebb és leghosszabb ideig tartó a japán keresztényüldözés volt. Itt 300 éven át, egyre fokozódó kegyetlenséggel igyekeztek az ország urai kiirtani a keresztényeket.

A névleg kereszténnyé lett európai társadalomban is időnként kirobantak belülről keresztényüldözések, melyeknek döbbenetes megnyilvánulásai voltak, például, a francia forradalomban törtető nő papok és apácák legyilkolása.

A 19. században egy ideig úgy tűnt, hogy a keresztényüldözések szünetelnek, de a 20. században az üldözések újra kitörték, teljes erővel. A kommunista és hitlerista üldözések kegyetlenségben és következettségben nem maradtak el az ókori római birodalom keresztényüldözései mögött.

Napjainkban sem szünetelnek a keresztényüldözések. Hála Istennek, a kommunikációs eszközök fejlettsége miatt ezek az üldözések nem maradhatnak titokban, de bizony még nem vagyunk eléggé éberek, hogy felfigyeljünk keresztény testvéreink szenvedéseire.

(Folytatás a 4. oldalon)

EURÓPA JÖVŐJE A KERESZTÉNYSÉG

Böjte Csaba a brüsszeli Balassi Intézetben

„Európa jövője a kereszténység, a szeretet, amelyet Jézus Krisztus karácsonykor közénk hozott” – jelentette ki Böjte Csaba erdélyi ferences szerzetes a brüsszeli Balassi Intézetben rendezett február 7-i kerekasztal-beszélgetésen.

A Magyar Hullám Közéleti és Kulturális Társaság Hol vagyunk, merre menjünk? című rendezvényén Gál Kinga fideszes és Hölvényi György kereszténydemokrata európai parlamenti képviselő beszélgetett a Dévai Szent Ferenc Alapítvány elnökével.

„Isten a remény, a bizalom hangját adja nekünk. Ne mondjuk semmire azt, hogy lehetetlen, merjünk lehetetlent kérni, merjük Istent helyzetbe hozni” – hangzott Böjte Csaba a zsúfolásig megtelt teremben. A szerzetes azon véleményének adott hangot, hogy „hihetetlen távlatok vannak az emberiség előtt”. Kijelentette, hisz Európa jövőjében, ahogyan hiszi azt is, hogy a magyarság előtt is van jövő. Az általa létrehozott gyermekmentő szervezet tevékenységéről szólva kiemelte: „Fontos lenne, hogy mindannyian szeretettel nézzünk egy-

másra, a gyerekeink is olyanok lesznek, mint amilyenek a szemünk tükré mutatja őket. Szárnyakat ad, ha az ember szeretettel bánik a gyerekekkel.”

Gál Kinga felhívta a figyelmet arra, hogy a Dévai Szent Ferenc Alapítvány a gyermekmentés és a lélekmentés mellett a „magyarságmentés” is szolgálja, a szerzetes ugyanis nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a származai alá vett gyerekek Erdélyben magyarként tudjanak boldogulni, illetve sokat tesz a műemléképületek megmentéséért is. Hölvényi György pedig hangsúlyozta, a beszélgetés fontos üzenete, hogy „szükség van a cselekvő közösségekre, és ezen keresztül az egyházakra Európában, ...ez nem vallási vagy hitbuzgalmi, hanem társadalmi kérdés”.

Böjte Csaba ferences szerzetes a Dévai Szent Ferenc Alapítvány alapítója. Az 1993-ban létrehozott gyermekmentő szervezet célja, hogy a nehéz körülmények között élő családok gyerekeinek vagy család nélkül élő fiataloknak segítséget, otthont nyújtson, biztosítsa iskoláztatásukat.

MTI

AZ EURÓPAI EMBER A PÁRBESZÉD KULTÚRÁJÁNAK ÖRÖKÖSE

Erdő Péter bíboros előadása az Európai Katolikus–Ortodox Fórumon

Erdő Péter bíboros január 11-én előadást tartott az V. Európai Katolikus–Ortodox Fórumon, amelyre Párizsban gyűltek össze január 9. és 12. között az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsa (CCEE) tagjai és az európai ortodox egyházak vezetői.

Erdő Péter bíboros előadása kezdetén felhívta a figyelmet arra, hogy a miénkhez hasonló nehéz időkben elsősorban a lényegi kérdésekkel kell foglalkozni, így a hit vagy nem hit kérdésével. A történelem visszavitt minket hitünk alapjához, ami nem valamiféle filozófiai elmélkedés, hanem Jézus Krisztus személye. Vajon a mai európai ember számára nehéz hinni Isten létezésében? – tette fel a kérdést.

Felidézte azt a történelmi korszakot, amikor az ateizmus volt a hivatalos vélemény, és csak az anyag létezésében hittek, illetve később azt állították, hogy a lélek létezik ugyan, de csak mint az anyag terméke. Napjaink emberét már nem vonzza ez a gondolkodásmód – jelentette ki. Vannak, akik szerint nem érdemes túl sok időt vesztegetni az anyagon és a szellemen való gondolkodásra, az ember ügysem képes megérteni ezt. Ráadásul napjainkban az anyag fogalma is egyre bizonytalanabb. A spirituális dolgok iránt megnőtt ugyan az érdeklődés, de a divatos szellemfelfogás maga is bizonytalan. Nyitva van az út a világ és a vallás közötti párbeszédre, azonban nehéz kapcsolatba hozni a túlvilág iránti nyitottságot az igazi vallásos tapasztalattal.

Erdő Péter röviden végigvezette, hogy a filozófiai gondolkodásban Isten

létezésének kérdése mellett ott volt az a kérdés is, milyen az Isten. Platónról kezdve számos antik filozófus, majd keresztény szerző úgy vélte, hogy Isten tökéletes és változatlan, és ez az Isten az alapja a változó és tökéletlen földi dolgoknak. Tudták, hogy Istenről akkor is kell beszélni, ha tudatában vagyunk an-

Az V. Európai Katolikus–Ortodox Fórum résztvevői

nak, hogy szavaink nem megfelelőek Isten teljességének kifejezésére. Nem tükrözi Isten nagyságát az a fundamentalista gondolkodásmód, amely szerint képesek vagyunk kimondani minden isteni igazságot emberi szavainkkal. Lelkünk Isten teremtette, de nem az isteni lélek kiáradása: mindig nehézséget okoz tehát az ember számára, hogyan beszéljen az egyetlen igaz Istenről.

Hozzátette: Isten a világegyetem teremtésével kifejezte akaratát. A személyes Isten kereste a kapcsolatot velünk, emberi lényekkel. Ennek megértése egy-

rész nehézséget jelent kortársaink számára, másrészt itt kezd vonzóvá válni Krisztusban való hitünk.

Erdő Péter bíboros kiemelte, hogy Isten beszélni akar az emberrel. Ezért – ahogy János evangéliumában olvashatjuk – az Ige, Isten öröktől létező szava megtestesült. Ha a mai embert komolyan érdekli Isten létezésének kérdése, fel kell vetnie az Isten és az ember közötti kommunikáció kérdését is. A keresztény ember számára ez Jézus isteni és emberi természetének kérdése is.

A bíboros utalt arra, hogy a kalkedoni zsinat kimondta, Jézus valóságos Isten és valóságos ember. A 20. század második felében a teológia fontosnak tartotta a történelmi Jézus kutatását. XVI. Benedek pápa alkotta meg a szintézist Názáreti Jézus című könyvével, amelyben felmutatja, hogy a hit Jézusa és a történelmi Jézus ugyanaz a személy.

Napjaink európai embere az Isten és ember közti párbeszéd kultúrájának örököse: nemcsak a műalkotásokban, hanem a hétköznapi életben is látható ez. A mai európai ember egyrészt magába zárkózik, saját jogait követeli, ugyanakkor érdeklik az világ nagy kérdései. A fundamentalizmustól való félelemmel szemben fel kell tennie a kérdést Isten létezéséről. Ha elfogadja a transzcendens és abszolút Isten, el kell gondolkodnia az Istennel való kommunikáción is. És ekkor nem kerülheti el a Jézus Krisztus személyén való gondolkodást, akiben az emberi képességeinknek leg-

inkább megfelelő módon tudunk találkozni Istennel.

Előadásában Erdő Péter megállapította, hogy az európai ember nem feltétlenül hívó, de senki sem feltétlenül az. A Krisztusban való hit Isten ajándéka az embernek, minden embernek, hogy üdvözljön. Ennek hírvivői, az új evangelizáció misszionáriusai kell hogy legyenek, egységben más keresztény testvéreinkkel.

Napjaink félelmeivel, kihívásaival szemben nem megoldás a jelen világba való bezárkózás, de az sem, ha gondolkodás nélkül ragaszkodunk egy vallási tapasztalathoz, ahogyan a különböző vallások fundamentalista csoportjai teszik, különösen azok a muszlim csoportok, melyek vallásuk igazságait eltorzítva terroristává válnak.

Erdő Péter bíboros végül megállapította, hogy a nagy európai szentek példája nyomán a megoldást a félelemmel szemben a keresztény radikalizmusban, vagyis Krisztus követésében találhatjuk meg. Ez elvezet minket a felebarát iránti szeretethez is, ahhoz, hogy óvjuk az életet és a szabadságot, különösen üldözött testvéreink életét. Ők erőteljesen tanúszkodnak számunkra a hitről, ugyanakkor azt kéri, Krisztushoz hasonlóan álljunk mellettük és tegyünk meg mindent a védelmükben.

Sürgető szükség van napjainkban a Jézus Krisztussal való találkozásra. Kérhetjük mindannyiunk számára az áldást, amelyet Mózesnek tanított az Isten: „Áldjon meg téged az Úr, és őrizzen meg téged, ragyogtassa rád arcát az Úr, és kegyelmezen néked, fordítsa feléd arcát az Úr, s adjon békét tenéked!” (Szám 6,24–26).

CCEE

RÓMAI SZENTMISE A VERONAI BUSZBALESET ÁLDOZATAIÉRT

Számos ország képviselője kifejezte együttérzését Magyarország iránt

A Szent Péter-bazilika magyar kápolnájában szentmisét tartottak a Verona környéki buszbalesetben elhunyt lelkekért január 24-én. A szentmisét Cserháti Ferenc püspök, a külföldi magyarok főpásztora mutatta be a Rómában dolgozó és tanuló papok koncelebrációjával. Paczolay Péter római és Habsburg-Lotharingiai Eduárd szentszéki nagykövet mellett mintegy 10-12 római és szentszéki nagykövet és tanácsos vett részt a szentmisén, s így juttatták kifejezésre saját személyes együttérzésüket, valamint hazájuk szolidaritását Magyarország iránt. Vigasztaló, hogy a szomszéd és közeli országok, így a lengyel, a szlovák, a szlovén, a bolgár nagykövetek mellett többek között a távoli perui nagykövetség is imádkozott a magyar lelkekért. A szentmise homíliáját Németh László olaszországi magyar főlelkész tartotta olasz nyelven, hogy mindenki értse a megemlékezés szavait.

Németh László olaszországi magyar főlelkész homíliája:

Kedves fivérek és nővérek!

Sírnak a szülők, az osztálytársak, a tanárok, egy egész gimnázium és az egész nemzet. Egy ilyen helyzetben nagyon nehéz bármit is mondani. Sokat mond a csönd, az ima csöndje.

Ebben a csöndben gondoljunk Jézusra, aki könnyeit hullatta barátja, Lázár sírja előtt. Jézus, aki a Zsidókhöz írt levél szerint ugyanaz tegnap és ma és mindörökké (Zsid 13,8), velünk együtt sír, osztozik fájdalmunkban, amelyet a fiatal életek elvesztése felett érzünk. Jézus nem hagy magunkra bennünket ebben a helyzetben sem. Szent János evangélista leírja evangéliumában, hogy az emberek nem értik Jézust. Megbotránkoznak rajta. Az apostolok sem értik Jézust, annak ellenére, hogy sok időt töltöttek vele együtt.

Hasonlók vagyunk hozzájuk ezzel a balesettel kapcsolatban. Nem értjük, hogy miért történt, miért haltak meg ezek a fiatalok? Miért éppen ők? És miért ilyen kegyetlen módon? De itt, Szent Péter apostol sírjához közel, vele együtt kiejtjük Jézusnak adott válaszában sza-

vait: „Uram, kihez menjünk? Neked örök életet adó ígéid vannak”.

Egy budapesti temetőben láttam egy sírt ezzel a felirattal: „Honnan jöttünk, hol vagyunk és hová megyünk? Nem tudjuk pontosan, de biztosak vagyunk abban, hogy Isten kezéből jöttünk és hozzá térünk vissza”. Isten kezéről Izajás próféta ezt mondja: „De megfedelkezhet-e csecsemőjéről az asszony? És megtagadhatja-e szeretetét méhe szülőttétől? S még ha az megfedelkezne is: én akkor sem feledkezem meg rólad. Nézd, a tenyemre rajzoltalak...” (Iz 49.15-16). Sírás közben nem felejthetjük el, hogy ezek az elhunyt fiatalok Isten tenyerére vannak írva, mert az Ő teremtményei, és Isten nem akarja a halált, hanem az életet akarja, éppen Ő, aki a mi életünkért, teremtményei örök életéért elveszítette Fiát a kereszten.

Az ember társadalmi lény. Élete atól a társadalomtól függ, amelyben él.

Ennek vannak előnyei és hátrányai is. Ezekben a szomorú eseményekben, amelyekre most emlékezünk, megtapasztaltuk, hogy az egyének életét meghatározhatja a többiek viselkedése, tévedése. De a fájdalomban megtapasztaltuk a szolidaritást, olyan sok személy közelségét is. Egy egész nemzet közelségét, a határokon belül és azokon túl. Ez a mai szertartás egyben bizonyítja olyan sok nemzet szolidaritását is Magyarországgal, azokkal a személyekkel, akik elveszítették fiukat, leányukat, apjukat, anyjukat, barátjukat, tanárjukat.

Ezek a tények arra tanítanak bennünket, hogy mindig felelősen kell élnünk, annak a tudatában, hogy a többiek tőlünk

„Ebben a csöndben gondoljunk Jézusra, aki könnyeit hullatta barátja, Lázár sírja előtt”

függnek, és hogy nem csak saját magunkért vagyunk felelősek.

A magyar kápolnában minden héten emlékezünk a magyar szentekre és boldogokra liturgikus ünnepeik alkalmából.

Január 22-én tartottuk Boldog Battyány-Strattmann László, az 1931-ben elhunyt szegények orvosa ünnepét. A boldogok sorába iktatott orvos ingyen gyógyította a betegeket, mindent megtett azért, hogy meggyógyítsa látásukat, de ezzel egyidejűleg meg akarta gyógyítani páciensei lelkét, hitét is. Ezért állított össze egy füzetet: „Nyisd fel a szemeidet és láss!” címmel.

Miközben imádkozunk a balesetben elhunyt fiatalok lelki üdvéért, szüleiknek vigasztaló és lelki erőért fohászunk, könyörögünk Boldog Battyány-Strattmann László közbenjárásáért. Az Úr nyissa fel szemünket, a gyermekeiket elveszített szülők szemét, hogy ezeket az eseményeket, ezeknek a

fiataloknak a halálát a hit szemével láthassuk, hogy megértsük, Jézus velünk van a fájdalomban, hogy megerősíthessük Jézusba vetett hitünket, aki az út, az igazság és az élet, hogy megértsük: éppen az Ő keresztje az az eszköz, amely elvezet bennünket az örök életre és ha Ővele egyesülünk ennek az életnek a szenvedéseiben, ha Ővele halunk meg, akkor Ővele is fogunk élni.

A halottakért imádkozva, a szülők számára, akik elveszítették gyermekeiket, de magunk számára is az apostolok szavaival kérjük az Úrtól: „Növeld bennünk a hitet” (Lk 17,6).

(Németh László prelátnak olasz homíliáját Vertse Márta fordította magyarra)

Vatikáni Rádió

Gyerekeknek

TAVASZI NAGYTAKARÍTÁS

Az egyik márciusi péntek reggelen munkába menet megláttam az utcánkban egy munkagépet. Hóolvadás idején jártunk, az utakat előntötte a víz, a nyomában pedig sár, piszok, por maradt. A munkagép nekiállt felsöpörni, megtisztítani az utakat, néhány nap múlva pedig már tiszta járda és úttest várta a közlekedőket.

Amint aznap beértem a munkahelyemre, a vállalatunk vezetője megbeszélésre hívta össze a dolgozókat. Érdekes és igen hasznos ötlettel állt elő: azon a napon senkinek nem kell elvégeznie a szokásos munkáját, hanem mindenki rendet rak az íróasztalán és közösen kitakarítjuk a munkahely belső udvarán található kertet. A nap végére mintha egy új munkahelyre költöztünk volna: kincstári rend az irodákban és makulátlan tisztaság az udvaron.

Este, amikor hazafelé mentem, összefutottam az utcánkban a szomszéd kislánnyal, aki a közeli általános iskolába jár. Szóba elegyedtünk, mindketten elmeséltük a napi élményeinket. Én elmondtam, hogy mi történt a munkahelyemen, és megkérdeztem, hogy ő kapott-e jó jegyet az iskolában. Válasza az aznapi történések ismeretében nem is volt olyan meglepő. Különleges tanítási napot tartottak az iskolában, azaz hogy nem is volt igazi tanítási nap, mivel tan-

órák egyáltalán nem voltak... Helyette minden osztályt az a feladatot kapta, hogy takarítsa ki a saját tantermét, majd pedig közösen a tornatermet. A „tanítási nap” végén pedig az iskola valamennyi tanulója kiment az udvarra, és összeszedték az elhullajtott szemetet, megmetszték a fákat, bokrokat, valamint színes virágokat ültettek.

A rövid beszélgetés után hamarosan hazaértem, és mi mást is tehettem volna, mint hogy otthon is felvetem a témát a családtagoknak. Később járt már az idő, így rövidesen nyugovóra tértünk, de másnap, szombaton együtt láttunk neki a rendrakásnak és a takarításnak. Jó érzés volt az elvégzett munka örömeivel zárni a hétvége első napját.

Azonban még nem volt vége a tavaszi nagytakarításnak! Benne jártunk már a nagybőjtben, készültünk tehát a közelgő húsvétra. És bár szép dolog tiszta otthonban, munkahelyen, iskolában várni az ünnepet, a leglényegesebb, hogy tiszta lélekkel várjuk Krisztus feltámadásának ünnepét. Az egész család felkerekedett hát, és mindannyian elvégeztük a húsvét előtti szentgyónást. Erre buzdítalak Téged is, de persze érdemes a saját szobádban is alapos tavaszi nagytakarítást végezni!

Kovács Péter

Fiataloknak

JÉZUS A SEKTÁK TANÍTÁSÁBAN (28.)

Az 1950-ben „Dianetika” néven megjelent, újnak és tudományosnak feltüntetett írás tudálékos „tolvajnyelve”, a beharangozott gyakorlatok könnyűsége, rövidsége felkeltette a titokzatos dolgokra éhes sci-fi olvasóközönség érdeklődését, amit a szerző ügyesen kihasznál. Előadások keretében pszichológiai kérdőíveket osztott ki, majd „terápiára” hívta meg az érdeklődőket, akiktől azután borsos árat kért az egyre mélyebb ismereteket ígérő tanfolyamért. Hubbardnak ekkor már új tapasztalata volt, amelynek során, állítása szerint tudományosan meggyőződött a „szellem”, a thetan létezéséről! Azt állítja, hogy egyrészt felfedezte, hogy az ember nem pusztán anyag, hanem lényegében maga a thetan; másrészt pedig azt, hogy az ember három, illetve négy részből áll: test, elme, amelynek egyik része tudatos, a másik pedig tudatalatti, és a szellem, a thetan.

A dianetikában a kulcsszó a „clear”, a szcientológiában ezt a szerepet a thetan, a szellem foglalja el. Hubbard a szellem jelölésére ismét új szót használ. Szerinte ugyanis a eddigi használatos szó: a lélek (anima) nem fejezi ki pontosan az ő feltevezését. A thetan Hubbard a görög théta betűvel hozza kapcsolatba: ez a betű a gondolat és az élet jele, a „mozdulatlan mozdító”; a thetan pedig az „egyedi théta”. Mások a hindu bölcsék által a vándorlásra képes lélek jelölésére használt „atman” szó változatát látják Hubbard thetanjában. Ugyanis ő magáévá tette a hinduizmus felfogását, hogy az ember négy részből áll: „A negyedik rész maga a Létező: a végtelen, örök halhatatlan Létező.” A hinduizmus a Létezőt nevezi atmannak.

Hubbard felfogása neoplatonikus, hindu és spiritiszta elképzelések keveréke. Platón nyomán már több ókori filozófus három szintet különböztetett meg az emberben: a szellemet, az elmét és a testet. Hubbard annyiban megy tovább, hogy kijelenti: a thetan nem része az embernek, hanem maga az ember. Sőt azt tanítja, hogy a thetan nem egy dolog, hanem a dolgok teremtője, minden dolog forrása, maga az élet, és ezen felül kive-

títhető, vagyis kiszabadítható az emberi testből, ezáltal teljesen tudatossá válhat. Szerinte ezt az állapotot akarták elérni a miszticizmus, a spiritizmus, valamint egyéb gyakorlatok is.

A szellemről, thetanról adott leírásai ellentmondások. Egyrészt „a szellem nem egy dolog, hanem a dolgok teremtője, halhatatlan, a mozdulatlan mozgató. Másrészt a fejben van, romlásnak van kitéve, illetve fejleszhető, kivetíthető. Amikor az ember meghal, akkor thetanja exteriorizálódik, és rendszerint visszatér planétánkra, ahol ugyanahhoz a fajhoz tartozó testet keres, mint amelyben előbb élt” – állítja Hubbard.

A thetan tehát már létezik földi testbe költözése előtt, később pedig újabb testbe is költözhet. Vagyis Hubbard preegzisztenciát (a lélek ember léte előtti létezését) és reinkarnációt (lélekvándorlást) tanít.

János atya Londonból

IMASZÁNDÉKOK

(Folytatás a 2. oldalról)

Csak olvasni kell a híreket, és meg tudjuk, hogy az egyik helyen fanatikus dzsihádisták fejnek le etiópai keresztény vendégmunkásokat, mert nem voltak hajlandók Krisztus-hitüket megtagadni, egy másik helyen fanatikus hindu vallásúak égetnek fel keresztény falvakat, más helyen pedig börtönbüntetést és hátrányos megkülönböztetést rónak ki keresztényekre, akik megvallják Istent uruknak, és nem hajlandóak a földi urak szeszéjének játékszerévé lenni. Nem lehetünk sorsuk iránt közömbösek! „Terjeszd ki szeretetedet az egész világ végső határáig, ha Krisztust akarod szeretni, mert Krisztus testének tagjai ott vannak mindenütt” – mondta Szent Ágoston.

„Amíg időnk van, tegyünk jót mindenkiel, főképpen pedig hittestvéreinkkel” – mondja a Szentírás (Ef 6,10). Nagy szégyen lenne, ha éppen hittestvéreink keserű sorsa hidegen hagyna bennünket.

Nemeshegyi Péter SJ

A HÁZASSÁG TÖRÉKENYSÉGE

Német püspökök a pápai buzdításról

Mit jelent az „Amoris laetitia” pápai buzdítás a házasságpasztoráció számára Németországban? – tették fel a kérdést a német katolikus püspöki konferencia állandó bizottságában.

Számos inspiráló forrás található a pápai dokumentumban a házaspárok és a családok számára, ám a lelkipásztori munka során ezeket a konkrét körülményekre kell alkalmazni és tovább kell fejleszteni” – jelzik a német püspökök pasztorlevelükben. Különösen négy fontos témát emelnek ki az Amoris laetitia gazdag anyagából – tájékoztat a Sir katolikus hírgyűjtemény.

Az első pont a házassági felkészítésre vonatkozik, melyet erősíteni kell, hogy az mind jobban segítse az elköteleződést és ugyanakkor meggyőzőbb legyen. A német püspökök egyfajta „házassági katekumenátust” ajánlanak, mely a szentségre való felkészítéshez társul, mindig szem előtt tartva a konkrét élet-körülményeket.

Második pontként azt jelölik meg, hogy nagyobb erőfeszítéseket kell tenni a házastársi élet kísérésének érdekében. Ehhez több javaslat kapcsolódik, mint például felhívás „a házasság és a család lelkiségének kidolgozására”, valamint „a kísérés, mely segítséget próbál nyújtani a problémák során és az élet nehéz helyzeteiben”, mert az emberek hétköznapi életükben csak így tapasztalhatják meg, hogy az Egyház készségesen és emberségesen mellettük áll.”

A német püspökök által ajánlott tanácsok egyike kifejezetten a hitet érinti: a családokat úgy kell segíteni, hogy „azok a hit elsajátításának a helyei legyenek, és ehhez kapjanak segítséget a sokszor nehéz helyzetekben”. A dokumentum a családok lelkipásztori kísérésének készséges szolgálatára buzdít, mindig újabb megoldások keresésére ösztönöz, hogy „gyarapítani tudják a családok a gyermekeiket a hitben és a vallásos tapasztalatban a hétköznapi élet körülményei között”.

A házaspárok és a családok körülményeinek a sokféleségére történő számos hivatkozás egyike a vegyes házasságokat érinti, melyekben a házastársak és a gyermekek különböző keresztény felekezetekhez tartoznak. Ez „kihívás, de le-

hetőség is” – fogalmaznak a német katolikus püspökök, utalva arra, hogy még nem lehet teljes közösség az Úr vacsorájában, ami nyilvánvalóvá teszi a keresztények megosztottsága okozta fájdalmat. „Nem könnyű közvetíteni napjainkban a katolikus álláspontot és egyidejűleg lelkipásztori felelősséggel szembesülni a problémáival” – mondják a püspökök.

A német püspökök utalást tesznek a házasság „törékenységre” az Amoris laetitia alapján. A Ferenc pápa által említett három kulcsfogalmat használják: el-kísérni, megkülönböztetni és integrálni. Ha a házasság felbonthatatlansága az Egyház lényegi hite, akkor – ahogy írják a német püspökök – az Amoris laetitia aligha hagy kétséget afelől, hogy „szükség van az emberek egyes konkrét élet-helyzetének megkülönböztetett figyelembe vételére”. Észre kell venni, hogy „az elváltak és újránházasodottak is az Egyházhhoz tartoznak, az Isten nem vonja meg tőlük a szeretetet és meghívást kapnak arra, hogy Istennel és a felebaráttal szeretetben éljenek, hogy Jézus Krisztus hiteles tanúi lehessenek”.

A pápai dokumentum számos helyett idézve a német püspökök jelzik, ahogy az Amoris laetitia néhány olyan helyzetre is utal, melyben „lehetséges elfogadni az Egyház segítségét, néhány esetben pedig a szentségek segítségét, hogy tovább haladhassanak Isten kegyelmében és szeretetében”. Amikor „a házasság semmissége nem mondható ki, elengedhetetlen a megkülönböztetett megoldás, mely az egyes esetekre válaszol”. „Ennek az eléréséhez döntéshozó, lelkipásztorilag kísért folyamatok szükségesek, melyek a kiengesztelődés szentsége és az Eucharisztia vételére lehetőséget nyitnak... Ezekben az esetekben a püspökök figyelmeztessenek a túlzó szigor, illetve a felelőtlen engedékenység veszélyeire. Dolgozni kell azon, hogy a hívó ember lelkiismeretének a formálását megszilárdítsuk” – olvashatjuk a német püspökök pasztorlevelében.

(VR)

FELVONULÁS AZ ÉLETÉRT

Abortuszellenes kezdeményezés Franciaországban

A „Felvonulás az életért” kezdeményezést január 22-én, vasárnap tartották Párizsban. Az alkalomra Ferenc pápa üzenetet küldött a szervezőknek, amelyben emlékeztet: az Egyház sose fáradjon bele abba, hogy az élet védelmezője legyen, és sose utasítsa el annak hirdetését, hogy az emberi életet minden feltétel nélkül óvni kell annak fogantatásától természetes haláláig.

„Ezen a téren sosem köthetünk kompromisszumokat anélkül, hogy magunk is a saját széles körben elterjedt kiselejtezés kultúrájának vétkeseivé válnánk. Hatalmas sebeket szenved el a társadalom a leggyengébbek és legvédtelenebbek kiselejtezése miatt, mint pl. a meg nem született gyermekek, az idősek és a betegek. Végül mindannyian hordozzuk ennek a fájdalom következményeit” – mondta Ferenc pápa a francia püspököknek 2015 novemberében ad limina látogatásuk során.

Az emberi élet védelmének jogos nyilatkozatán túl, a pápa arra buzdította a párizsi életvédő felvonulás résztvevőit, hogy fáradhatatlanul munkálkodjanak a szeretet civilizációjának és az élet kultúrájának építésén.

Jelenleg Franciaországban a parlament egy törvény elfogadására készül, amelynek célja, hogy bünteti azokat az életvédő weboldalakat, amelyek az abortusz helyett alternatívákat kínálnak fel a nők számára. A javaslattal szemben kétségeiknek adtak hangot, illetve nyíltan elleneztek laicista média orgánuk is, mint pl. a „Le Monde”, amelyek szabadságtíró törvényt és a szólásszabadságot korlátozó

intézkedést emlegetnek. Franciaországban az állami internetes oldalak kizárólag abortuszt javasolnak a nők számára, akik a kérdés kapcsán keresnek felvilágosítást. Sosem említik a gyermek vagy az embrió, illetve magzat kifejezést, hanem csak a terhesség „tartalmáról” beszélnek. Az életvédő oldalak kihasználják ezt az információhiányt és megszólították a nőket, akik aggódnak a drámai döntés miatt és többet szeretnének tudni róla. A kormányzati oldalakon úgy tűnik, mintha az abortusz lenne csak az egyetlen megoldás, szinte kötelezően. Az állami ún. „kizárólagos gondolkodásmód” (pensée unique) arra ösztönözte a francia helyi egyházat, hogy a magát a szabadság hazájának tekintő országtól kérje, fogadja el mások másfajta gondolkodását.

Franciaországban a közeljövőben erőszakkal és közönségesen, mindenféle tiszteletet nélkülözve folytathatják tevékenységüket az integralista, istenkáromló és szabados internetes oldalak, míg azok, amelyek csendesesen védelmezik az életet, kétéves börtönbüntetést és 30 ezer euró bírság kockázatával néznek szembe.

(Vatikáni Rádió)

CENZÚRA

1848–49 vértelen forradalmának (és vérbefojtott szabadságharcának) céljait az a híres Tizenkét pont foglalta össze, amelyeknek kinyomtatása a Landerer és Heckenast pesti üzemében lefoglalt nyomdagépen a forradalom első lépését jelentette. A „Mit kíván a magyar nemzet” címmel elősorolt követelések között elsőként ez szerepelt: „Kívánjuk a sajtó szabadságát, censura eltörlését.”

Van ma Magyarországon cenzúra? – Néhány éven át taníthattam is azt, amit évtizedeken át műveltem, óraadóként az újságírásról és a lapszerkesztésről beszélhettem főiskolai hallgatóknak. Minden új csoport tagjainak feltettem a kérdést, hogy véleményük szerint manapság van-e cenzúra Magyarországon, az Európai Unióban. Kevés kivétellel azt választották, hogy nincs – és lényegében igazuk volt. Én pedig azt mondtam, hogy van – és lényegében nekem is igazam volt.

A piros ceruzával áthúzott cikkek, a lap aljára biggyesztett pecsét és aláírás csak egyik idejét múlt formája az örökké időszerű hatalmi igénynek: hogy bizonyos információk, gondolatok ne terjedjenek el széles körben. Mert ez a cenzúra célja: a tudásnak ugyanis sok esetben cselekvésre ösztönző hatása – olykor bőszítő hatása – is lehet, a hatalom gyakorlói pedig rettegnek ettől. Ezért találták ki a cenzúrahivatalt és az információk, gondolatok hatástalanításának újabb, hatékonyabb módszereit.

Az utóbbi két és fél évtizedben Magyarországon – és azokban az országokban, amelyekhez olyan izzadságos igyekezettel szeretném hasonlítani – szinte mindent lehet írni. Magam is leírtam, kimondtam, hogy mi a véleményem a korábbi egy-két-három miniszterelnökről, akik minden tőlük telhetőt megtettek azért, hogy az arc nélküli pénzhatalom mielőbb és minél inkább gyarmattá züllesztse Magyarországot (is). Ha mindezt le lehetett írni, el lehetett mondani, akkor hol itt a cenzúra? – kérdezték. Hát körs-körül – válaszolhatjuk.

Már kisgyerekkoromban valami rejtélyes vonzalmat éreztem a tinta iránt. Ha kézzel írok, ma is töltőtollal... Kölyökként nagy élvezettel bámultam, amint egy csepp tintát pötyöntetem egy pohár vízbe, az elkeveredett benne, és kék lett az egész. Apám, aki talán látta már bennem a leendő íróembert, nyilván meg akart óvni a csalódástól, hogy túlértékeljem a tinta hatalmát: ezért egyszer, csak amúgy játékosan belenyomott egy csöpp tintát a fürdővizembe. Döbentem láttam, hogy nem kékült el a víz: mintha mi sem történt volna. Ez korunk modern cenzúrájának elve: a hígítás. Az igazság, a lényeges információk és gondolatok tintajelei észrevehetetlenné tehetők, ha elég sok vizet zúditunk rájuk.

A fontos tudnivalók elvesznek a semmitmondás áradatában. Ez a valódi célja a bulvársajtónak, a kereskedelmi rádióknak és televízióknak. (A közszolgálati médiumok többsége is a bulvárosodás jeleit mutatja...) Árad belőlük a fölösleges információk özöne: melyik celeb hová megy nyaralni, kivel csajja sokadik élettársát, elég büszkék-e a felvonuló melegek, melyik szappanopera melyik forgatásán éppen ki csinált botrányt. – Akik ezeket a „híreket” közreadják, maguk sem gondolják, hogy ezt valaki is képes pontosan megjegyezni. Nem is ez a cél. Hanem az, hogy a teljesen lényegtelen hír, a híresztelés, a pletyka minél inkább keveredjék a fontos információkkal: azok is egy fakó csepp legyenek csak a szürke lötytyben.

Igy működik korunk cenzúrája. Ha sokat hallgatjuk-nézzük a kereskedelmi-eket, böngésszük a bulvárokat – akkor lényegében mi magunk működtetjük ezt az újmódi cenzúrahivatalt. A márciusi ifjak pedig forognak a sirjukban.

Kipke Tamás

HITTEL, SZÍVVEL ÉS FEGYVERREL

Az 1956-os forradalom és szabadságharc hatvanadik évfordulóján számos könyv jelent meg a magyar történelem egyik legdicsőségesebb eseményéről. Még dráma is született az aranybetűs napokról, Kazamaták címmel. Papp András és Térey János színdarabját a hozzáértők a forradalmi napok első igazán nagy-szerű irodalmi ábrázolásaként emlegetik. Alighanem hasonló hatást gyakoroltak a rendszerváltást követő időkből a Magyar Rádió 1956-tal foglalkozó dokumentum műsorai is, amelyeknek egy részét Martinkó Károly nyugalmazott alezredes, a Magyar Rendőr egykori főmunkatársa és számos bűnügyi könyv szerzője készítette.

A hatvanadik évfordulóra közzétett Hittel, szívvel és fegyverrel című kötetében – amely jórészt az ugyancsak tavaly megjelent, Tankokkal vérbefojtott szabadságharc című könyvének némileg átdolgozott kiadása – tovább szövi azokat a szálatokat, amelyeket eredetileg még a Rádióban elhangzott dokumentum műsoraiban bontott ki. Az olvasó megismeri, hogy a rendszerváltás óta eltelt években az egykori hősök, akik 1956 őszén gondolkodás nélkül készek voltak akár életük feláldozására is a szabadság védelmében, majd a megtorlás idején nemegyszer súlyos börtönbüntetést szenvedtek, csak szerény mértékben részesültek hivatalos elismerésben. Alighanem ez a tény az, ami felháborítja a két kötet szerzőjét, de rámutat arra is, hogy a rádióműsorai óta eltelt jó pár év sem

volt elegendő ahhoz, hogy legalább erkölcsileg megbényegezzék azokat az ügyészeket és bírákat, akik távolról sem életük féltése és még kevésbé jogászai meggyőződésük miatt, hanem azért küldtek bitófára sok-sok ártatlan embert a diktatúra tobzódása során, mert azt remélték, ezáltal üstökös-ként ível majd felfelé pályafutásuk.

Martinkó Károly emberközeli mutatja be a felkelés napjait, majd a szabadságharc leverése utáni időszakot, amikor a szovjet szuronyok árnyékában érkezett új hatalmi

Mansfeld Péter

elit nem csupán sortűzekkel és a terror más eszközeivel látott neki uralma megerősítéséhez, hanem az igájába kényszerített igazságszolgáltatás gátlástalanul karrierista tagjaival is. Így történhetett, hogy a bíróságok – nemegyszer felsőbb sugalmazásra – futószalagon gyártották akár a legsúlyosabb ítéleteket is. A 18. születésnapját éppen hogy betöltő Mansfeld Péter kivégzése olyan szégyenfoltja a magyar igazságszolgáltatásnak, amely eltüntethetetlen.

Az olvasóban felmerül a kérdés, hogy nem cselekedett-e helyesebben az, aki belátva az ellenállás

reménytelenségét, vándorbotot vett kezébe és külföldön próbálta tovább szolgálni a magyar ügyet. A szerző példaként Dömötör Zoltán és Tibor példáját idézi. Zoltán – mint az Egri Pedagógiai Főiskola hallgatója – nemzetörként vett részt a forradalomban. Mivel otthon maradt, 1957 márciusában letartóztatták és ősszel a helyi bíróság a „demokratikus államrend megdöntésére irányuló szervezkedésben való tevékeny részvétel” címén több évi börtönnel sújtotta. De kiszabadulása után sem volt könnyű a helyzete, mert a hatalom – a kommunista rendszer bukásáig – szüntelenül utána nyúlt, hogy sehogyan se tudjon képességeinek megfelelő állást kapni. Dömötör Tibor a budapesti Fasori Gimnázium elvégzése után teológiai tanulmányokat kezdett, hogy református lelkész-ként erősítse a hitet a magyarságban, no meg a remény sorsa jobbrafordulásában. Ő is aktívan kivette részét a szabadságharcból, de miután belátta, hogy a szovjet csapatok bevonulása után már élete is kockán forgott, elhagyta hazáját és az Egyesült Államokban fejezte be tanulmányait és – igencsak hosszas küzdelem után – az Ohio állambeli Akronban olyan magyar sziget hozott létre, amelyet még a messi Washingtonban is elismeréssel méltányoltak, és ennek köszönhetően tették lehetővé a számára, hogy 1990. március 15-én az amerikai Törvényhozás épületében felavat-hassa Kossuth Lajos mellszobrát.

Vincze András

SOHA ENNYI NÉMETORSZÁGI LAKOS

Azt hihetné az ember a wiesbadeni Szövetségi Statisztikai Hivatal jelentését olvasva, hogy fordult a kocka, immár jelentősen növekszik Németországban a születések száma. Arról szól a jelentés ugyanis, hogy Németországban 82,8 millió a lakosság száma. Márpedig az eddigi létszám 2002-ben 82,5 millió volt, 2015 végén pedig 82,2 millió.

Csak hogy nem a születések száma növekedett, hanem – mint tudjuk – a bevándorlók száma. Ha nem érkeztek volna bevándorlók, tovább csökkenne a lakosság száma.

Miért nem születnek nagyobb számban gyerekek abban a Németországban, amely Európa leggazdagabb országa?

Sokan úgy vélik, hogy a gyermekvállalás egyetlen akadálya a szülők szűkös anyagi helyzete. Ha ez az egyetlen igazi ok volna, Németországban nem lehetne probléma a gyermekáldás.

Csak hogy sajnós más okok is közrejátszanak szerte Európában a gyermekáldás csökkenésében. Sokszor csak az asszonyok, lányok diplomaszerezési vágya, családon kívüli érvényesülése. Szomorúbb esetben a kényelemszeretet, a szórakozás vágya. Hiszen mindenki tudja, hogy gyermeket vállalni nemcsak pénzbe kerül, hanem sok fáradságba, munkába is.

De hát lehet-e öröm, igazi emberi kiteljesedés áldozat nélkül? Pótolhat-

ja-e a bevándorlók munkája a saját gyermekek örömét? Csak munkaerő-pótlásról van szó? Sivár távlat egy társadalom számára.

Minden eddigi szociális kiadásnál nagyobb teher is. Nem volna kisebb teher az egészséges családi élet, a természetes gyermekáldás nagyobb támogatása, mint a bevándorlók és az egész menekültválság miatt fizetett évi 20 milliárd euró a német pénzügyminisztérium közlése szerint?

Míndez nem csupán gazdasági kérdés, hanem erkölcsi probléma. Ezért olyan nehéz, a valóságos hittel összefüggő feladat. Egy ország és társadalom egészsége, jövője függ tőle.

Rosdy Pál

ARANY- MELODRÁMÁK

A görög eredetű melódráma szó jelentése mára annyit változott, hogy a könnyfakasztó sikerfilmekről, a hatásvadász történetekről mit sem tudó görög műzsáknak nehéz lenne elmagyarázni, mi történt az eredeti, zenével kísért versmondással. Szerencsére nem tűnt el a műfaj. Létezik. Sőt, megújult. Nemcsak egykor élt zeneszerzők melódrámáit szövegezik meg, de saját műveiket is előadják azok a művészek, akiknek köszönhetően az idén – a Gömörország Egyesület gondozásában – megjelenhetett az „Emléke sir a lanton még” – Három évszázad melódrámái Arany János balladaira című CD.

Sziklavári Károly zenetörténész, a hangzó antológia egyik szerkesztője szerint az ismert Arany János-melódrámatizálások közül valószínűleg a legkorábbi a XIX. századból, 1895-ből maradt fenn. Kapi Gyula, a Soproni Evangélikus Tanítóképző Intézet igazgatója a Ráchel siralma című Arany-ballada előadásához írt zenét. Szintén XIX. századi keletkezésű Kutass (Kutnyánszky) Jenő Ágnes asszony-melódrámája. A XX. századot Lányi Ernő 1907-ben megjelent, Szabadkán bemutatott műve, a Zách Klára-melódráma (Op. 163) képviseli az alkalmi összeállításban. Ezt a zeneművét Csáth Géza így méltatta a Budapesti Napló 1907. június 15-i számában: „Apró motívumokból épül fel, amelyek nagyon jellemzőek, magyarok, s modernségükben meglepőek. Kázmér vágyakozásának motívuma, a templomjelenet (középkorias orgona-stílusban), a lányokat jellemző édes dallam, a kétségbeesés motívuma mind drámai erejűek. Az egész munka a megcsinálásában nemes, finom. Zichy Mihály illusztrálta Arany balladait, Lányinak a zenében kellene elvégezni ugyanezt!”

A költő születésének 200. évfordulója tiszteletére megjelent hangzó antológia zeneszámainak többsége XXI. századi alkotás. Zsekov Éva Mónika hegedűművész, zenetanár, a Miskolci Szimfonikus Zenekar tagja 2014-ben írta a legismertebb Arany-ballada, A walesi bárdok melódrámatikus előadásához a felcsendülő muzsikát. Sziklavári Károly értékelése szerint ez a zenemű „bővelkedik improvizatív megoldásokban, míg stílusvilágát tekintve archaikus és modern találkozásának jegyében született a mű.” A CD-re került további négy kompozíció, Elek Szilvia alkotása szintén hordozza a hagyomány és modernség kettősét, a kortalanság és korszerűség lehetőségeit. A szövegtől is kiváló – zongoraművészi, csembalóművészi diplomát szerzett, zeneszerzést tanult – Elek Szilvia a Vörös Rébék, A kép-mutogató, a Híd-avatás és a Pázmán lovag című költemények melódrámatizálására vállalkozott.

Vers és a zene egy tőről fakad. Arany János költeményeiben természetesen ott zeng a muzsika. A költő prózában is megfogalmazta, milyen fontosak voltak számára a zenei alapok. Ahogy egyik fennmaradt levéltöredékében írta: „Kevés számú lyrai darabjaim közül most is azokat tartom sikerültebbeknek, a melyek dallamát hordtam már, mielőtt kifejtett eszmém lett volna – úgyhogy a dallamból fejlődött mintegy a gondolat...”

Amikor az Arany-melódrámák előadói – a versmondók, a zenészek, a hangfelvétel készítői, a szakmai háttérrel biztosító Múzsák Kertje Alapítvány tagjai – elhatározták, hogy megjelentetik ezt a CD-t, egy műfaj újjászületésénél bábáskodtak.

Filip Gabriella

„MINDIG TÁMOGATÓRA TALÁLTOK A MAGYARSÁGÉRT VÉGZETT MUNKÁBAN”

Az ausztriai magyar katolikus lelkészek találkozója Kismartonban

„Legyetek tudatában annak, hogy a kismartoni püspökségen mindig támogatóra találtok a magyarságért végzett munkátokban is” – ezekkel a szavakkal köszöntötte vendégeit a vacsoraasztalnál január 10-én Ágidius Zsifkovic burgenlandi főpásztor. A találkozóra az ausztriai magyar és magyarul beszélő katolikus lelkészek ez évi összejövetele keretében került sor, melyet január 9. és 11. között tartottak Kismartonban, ahogy az elmúlt években, úgy ezúttal is Pál László püspöki helynök szervezésében. Az idei találkozón a részt vevők Kőszegre, a verbita rend Szent Imre Missziós és Lelkigyakorlatos Házába is ellátogattak. A programot a Kőrösi Csoma Sándor Program ausztriai ösztöndíjasaként e sorok írója is végigkísérte.

Az Ausztriában működő magyar és magyarul beszélő katolikus lelképásztorok évi egyszéri találkozóját tizenegy évvel ezelőtől rendszeresen megszervezték Bécsben, azután ez a hagyomány esztendőkönt át szünetelt. Pál László kismartoni püspöki helynök elevenítette fel újra, az erre való igény észlelése és Vencser László, az ausztriai idegen nyelvű lelkészségek igazgatójának biztatása nyomán. Így öt éve ismét összejönnek vízkereszt után Kismartonban a magyar lelkészek, és eltöltenek együtt két-három, programokban gazdag, tartalmas napot.

Január 9-én, az idei találkozás nyitóestjén a házigazda Pál László meghívására Felső-Ausztriából Szabó Jenő Linz-Pöstlingberg-i, Ilk Antal-József alkoveni és Vencser László linzi, Stájerországból Molnár Ottó gráci és Holló István Deutschlandsberg-i, Tirolból Nagy-György Attila dél-tiroli/innsbrucki, Burgenlandból a felvidéki származású Ján Wechter alsómedvesi (Grossmürbisch), Alsó-Ausztriából Szomszéd Tamás bécsújhelyi lelkészek, Bécsből pedig Varga János, a Pázmáneum rektora érkezett meg a találkozó helyszínére, Kismartonba. Másnap csatlakozott a társasághoz a temesvári egyházmegye, német ajkú Ghinari János felsőlászlói (Oberloisdorf) plébános – aki kéthetente magyar nyelven is misézik a középpulyai magyaroknak –, valamint a nemrég Alsóorra került Gáspár Adalbert bécs szerzetes.

Szentmise Kőszegen

A találkozó második napján a lelkészek Kőszegen a verbita rend Szent Imre Missziós és Lelkigyakorlatos Házának kápolnájában mutattak be szentmisét. Nagy-György Attila főcelebráns és ausztriai paptársai a vendéglátók részéről együtt koncelebráltak a lengyelországi születésű, a magyar nyelvet hibátlanul használó Wolowicz Ádám verbita szerzetes, tartományi gondnok is.

Szentbeszédében a Vas megyei születésű Szabó Jenő atya Kőszeghez fűződő személyes emlékeire tekintett vissza, hiszen a hetvenes években, kollégistaként itt végezte gimnáziumi tanulmányait. Megemlítette azt is: ha az ember több nyelvet beszél, akkor jön rá igazán, hogy milyen szép a magyar nyelv. Példaként az ige szót hozta fel: miközben mi azt mondjuk, hogy „az evangélium igéi”, „ez az Isten igéje”, a német úgy fogalmaz, hogy „Isten szava”. Az ige és a szó között különbség van: az ige cselekszik, azaz cselekvést hordozó kifeje-

zés – magyarázta a szónok. Tanulmányaira visszatérve, erősen kifogásolta, hogy annak idején a hitet teljesen száműzték a tantermekből és a tankönyvekből. „Becsaptak bennünket, amikor nem mondták el nekünk, hogy van egy másik nézet is a történelemben, a tudományban, és ezzel megtagadták tőlünk a választás lehetőségét” – fogalmazott. Még az irodalmi művek fordításából is kihagyták a vallási vonatkozásokat, tette hozzá. A szabadság, amit ma megélünk, nagy vívmány, állapította meg, és feladatként azt jelölte meg, hogy a fiatalok ezt fenntartsák.

A szabadon megfogalmazott egyetemes könyörgésekben Nagy-György Attila azért fohászokodott, hogy az Isten igéje bennünk gyökeret eressen és az életünk Isten igéje szerint alakuljon. Szabó Jenő azért imádkozott, hogy Kőszeg gyökerei megmaradjanak a hit tere is, az új szőlőhajtás jelképe jó termést hozzon, a hithajtás is nőjön, és ebből jó keresztény kőszegi bor teremjen. Holló István hozzátartozóinkért, szüleinkért, testvéreinkért fohászokodott, és azokért, akik már nincsenek közöttünk. Vencser László azt kérte Istentől, hogy az Ausztria-szerte több mint harminc népcsoporthoz tartozó mintegy félmillió hívő lelki gondozását ellátó lelkészeket és azok munkatársait segítse nehez szolgálatuk teljesítésében. Molnár Ottó a papok jövevényeiért, az értük buzgón imádkozókért, a munkájukat és az Egyházat támogatókért fordult áldást kérő szavaival Istenhez. Ilk Antal-József a világ békéjéért, a jóakarató emberekért imádkozott, és azért, hogy Isten vezessen bennünket ebben az új esztendőben és életünkben az Ő kegyelme által és szent akarata szerint. Gáspár Adalbert atya minden olyan keresztény testvérünkért kérte az imát, akik üldözések közepette élik meg hitüket. Az egyetemes könyörgések sorát Varga János zárta, ezekkel a szavakkal: „Áldd meg, Urunk, a nagy Egyházat, hogy egységben, békességben, igazságban, irgalomban és szeretetben szolgáljunk Téged és szolgáljuk embertársainkat.”

Verbita küldetéstudat

Szentmise után Wolowicz Ádám, a verbiták kőszegi házána gazdasági vezetője áttekintette a Szent Arnold Janssen (1837–1909) német pap által alapított Isten Ige Társasága verbita missziós rend történetét. Menteni kell azoknak az embereknek a lelkét, akik messze vannak – a rend megalapítása ebben a küldetéstudatban gyökerezik. Magyarországra száz évvel ezelőtt, 1916-ban érkeztek az első rendtagok. A Pécsi Egyházmegye területén lévő Máriakéménden telepedtek le. Nem sokkal később ezt a helyet elhagyva Budapest közelében, Budatétényen, majd Kőszegen és Kiskunfélegyházán alapítottak misszióházat. Kőszegen jelenleg tízen szolgálnak, a magyarországi mellett Lengyelországból és Indonéziából érkezettek.

Rostás Sándor nyugalmazott verbita atya az ausztriai lelkészeknek tartott előadásában elmondta, hogy a szerzetesrendek feloszlása után, mint titkos verbita a szegei szemináriumban folytatta tanulmányait, egyházmegye papként tevékenykedett, és csak a rendszerváltozás után, hatvanévesen – amikor felfedhette, hogy ő verbita szerzetes – teljesült az álma, hogy misszióba menjen. Beszélte dél-amerikai emlékeiről – öt évig dolgozott

Argentína északi részén, Misiones tartományban az őserdőben, guarani indiánok között – és néhány magával hozott, ereklyeként őrzött emléktárgyat is bemutatott, így egy a jezsuita redukciók területéről előkerült kelyhet és egy pipát, amit az egyik indián törzsfőnök-től kapott.

Sándor atya érdekes előadása, majd a verbita szerzetesekkel közösen elfogyasztott ebéd után az ausztriai lelkészek Harangozó Vilmos plébános vezetésével megtekintették Kőszegen a Szent Imre- és a Szent Jakab-templomokat, valamint a Jézus Szíve-plébániatemplomot, majd visszatértek Kismartonba. Útközben a Felsőpulyai járás Lók (Unterfrauenhaid) községében meglátogatták a ditrói születésű Szócs-házaspárt, Manyit és Jánost, akiknek a minden elképzelést messze felülmúló vendégszeretete mindenkit teljesen lenyűgözött. A csoport illetén tartalmas, ismereteket és élményeket egyaránt gazdagító órák után érkezett vissza Kismartonba, hogy este újabb nagyszerű pillanatokat éljen át: egy egész estés találkozást Ágidius Zsifkovic kismartoni püspökkel.

Találkozó Zsifkovic püspökkel

A csoport tiszteletére kezdeményezett találkozón a kismartoni püspökségen a vacsoraasztalnál a horvát anyanyelvű Zsifkovic püspök ezeket a szavakat intézte vendégeihez: „Kedves Paptestvérek! Nagy öröm számomra, hogy találkozhatom veletek és együtt lehetünk imában és az asztalnál, a vacsoránál. Köszönöm, hogy itt vagytok egymással és velem találkozni. A kismartoni püspöknek, nekem különös történelmi kapcsolat van a magyar hívekkel. Köszönet illeti az Ausztriában élő magyar közösségeket és híveket, különösen a Burgenland-

Ágidius Zsifkovic kismartoni püspök társaságában

ban élő különféle népcsoportokat. Külön köszönöm lelképásztorait: a ti értékes munkátokat. Köszönet a magyarországi egyházakkal való jó együttműködésért, különösen a szomszédos győri és szombathelyi egyházmegyekkel. Köszönet a Pál Laci vezette magyar szakosztály értékes munkájáért. Isten áldását kívánom a 2017-es évre. Legyetek tudatában annak, hogy a kismartoni püspökségen mindig támogatóra találtok a magyarságért végzett munkátokban is. Isten hozott, Isten fizesse, boldog új évet kívánok és Isten áldd meg a magyart!”

Vacsora után Zsifkovic püspök bevezette a csoportot a kápolnába és ott közösen elénekelték a Boldogasszony anyánk énekünket.

A találkozót a Kőrösi Csoma Sándor Program ausztriai ösztöndíjasaként e sorok írója is végigkísérte és a nemrég lezárult Márton Aron-émlék ausztriai eseményeiről tájékoztatta a lelkészeket. E szerint a programsorozathoz az ausztriai magyarok hat város (Linz, Wels, Innsbruck, Grác, Bécs és Gyulafehérvár) nyolc helyszínén összesen tizenegy programmal: számos előadással, kiállításokkal, záródokumentummal, e mellett exkluzív megnyilatkozásokkal: kortanúval készült interjúkkal, soha nem publikált fényképek és szövegek közreadásával és más aktivitásokkal: például anyanyelv-megőrző és olvasásösztönző játékos vetélkedővel csatlakoztak. Mindez a Petőfi Sándor- és a Kőrösi Csoma Sándor Program keretében valósult meg.

Az ausztriai magyar és magyarul beszélő katolikus lelkészek legközelebb 2018 januárjában, vízkereszt után találkoznak ismét Kismartonban.

Varga Gabriella

MAGYAR DOMONKOSOK A HAMBURGI NAGYKÁPTALANON

Az észak-német (teuton) domonkos tartomány nagykáptalanját január 29. és február 4. között tartották Hamburgban. Mivel a magyar közösség a német tartomány része, a magyar vikárius is képviseltette magát a káptalanon Barna Máté tartományi vikárius és Bejczy Tibor socius személyében.

A nagykáptalan feladata az elmúlt négy esztendő értékelése és a következő négyéves időszak megtervezése. A tagok különböző bizottságokban meghatározzák a tartomány életét, működési irányát. Ezek a döntések befolyásolják a magyar domonkosok életét is, akik idén augusztusban tartják nagygyűlésüket.

Idén új tartományfőnököt is választottak a német rendtagok, miután Johannes Bun-

enberg szolgálati ideje lejárt. Az új német tartományfőnök Peter Kreutzwald, aki eddig a manzi kolostorban tanuló testvérek magisztere volt.

Peter Kreutzwald elfogadta a tisztséget, és Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén, az esti szolozsma keretében ünnepélyesen beiktatták.

Domonkosok.hu

Az új német tartományfőnök beiktatása

Szentmise a kőszegi verbita kápolnájában

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyar nyelvű szentmisék helye és ideje után. Megtalálható még az MKPK honlapján is: <http://www.katolikus.hu/miserend>

ANGLIA:

London: Ft. Csicsó János főlelkész, Hungarian R.C. Chaplaincy, 62 Little Ealing Lane, GB London, W5 4EA, Tel./Fax: 0044-20/8566-0271. E-mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com Misézó helyek: London, South Croydon, Bristol, Luton, Cambridge; www.magyar.katolikusok.co.uk. Bővebb információ a Facebookon, a Katolikus szentmisék Londonban cím alatt.

Észak-Anglia:

Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37. Misézó helyek: Ashby De La Zouch, Birmingham, Bolton, Derby, Leeds, Leicester, Liverpool, Nottingham, Preston, Rochdale, Sheffield, St. Helens, Wolverhampton. Manchesterben minden szombaton este 8-kor St. Augustin Roman Catholic Church (Az egyetem mellett).

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész és P. Szomszéd Tamás SJ, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, tel.: 0043-1/526 49 72; fax: 0043-1/526 49 72 25. Misézó helyek: Bécs, vasárnapként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7., Bécsújhely, Domplatz 1 (Szent Katalin-kápolna), minden hónap utolsó vasárnapján 16.30-kor, E-mail: bnke@katolikus.at, <http://www.katolikus.at>; Baden, minden hónap második vasárnapján 16.30-kor, Leedorf Haupt Str. 74., 2500-Baden.

Pázmáneum: Ft. Varga János rektor, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, tel.: 0043-1/3191403-18, e-mail: collegiumpazmaneum@gmail.com, előesti szentmise: szombatonként 17.00-kor. <http://www.pazmaneum.katolikus.hu>

Burgenland/Alsóór: Kath. Pfarrramt, A-7501 Unterwart 226, tel.: 0043-3352/34108. Misézó helyek: Alsóór, vasárnapként 10.00-kor, Felsőór, vasárnapként 9.00-kor.

Eisenstadt/Kismarton: Ft. Pál László. Szentmise minden hó 3. vasárnapján 11.00-kor, Franziskaner Kirche, Haydngasse 31, A-7000 Eisenstadt.

Graz: Msgr. Molnár Ottó, tel.: 0043-316/68 21 2421, otto.molnar@laposte.net; és Ft. Holló István, tel.: 0043-676/8742 6711, e-mail: istvan.hollo@graz-seckau.at; szentmise minden vasárnap 17.00 órakor, Kalvarienberg-Kirche, Kalvarienbergstr. 155., A-8020 Graz.

Innsbruck: Ft. Dr. Nagy-György Attila, e-mail: mackopapbacs@yahoohu.de Szentmise minden hónap 2. vasárnapján a Magyar Házban, Richard Wagner Str. 3. A-6020 Innsbruck. Érdeklődni: Wachsmuth Tünde, sopronyi_tunde87@yahoo.com

Linz: Ft. Szabó Ernő, Ungarnsorgezentrum d. Diözese Linz, Herrenstr. 2. A-4600 Wels, tel.: 0043-732/341175, e-mail: ernest.szabo@diocese-linz.at; Misézó helyek: Linz: minden hónap 1., 3. és 5. vasárnapján; Wels: 2. és 4. vasárnap.

Klagenfurt: A-9854 Malta 74, tel.: 0043-4733/232 v. 0043-6768 7727 444, Szentmise minden hónap utolsó vasárnapján 14.00-kor a Kapuziner Kirchében, Waaggasse 15, A-9020 Klagenfurt.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombaton 17.00-kor az Orsolyita-templomban, Aigner Str. 135. A-5061 Salzburg. Érdeklődni: Bohuny István, tel.: 0043-699/81721232.

BELGIUM

Brüsszel: P. Havas István Sch.P., Mission Catholique Hongroise, Magyar Ház, szentmise minden vasárnap 10.30 és 18.00 órakor. Rue de l'Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles. Tel.: 0032-2/64 96 188, mobil: 0032-487/614 063, e-mail: havas@piar.hu. Honlap: www.magyarhaz.be. Misézó helyek: Leuven, Hágga/NL, Luxembourg.

Liège/Luxembourg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumonier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liège, tel.: 0032-4/22 33 910; fax: 0032-4 /22116 09. Misézó helyek: Liège, Verviers, Eupen, Huy, Genk, Eiden, Charleroi, Luxembourg város.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 Paris, tel.: 0033-1/42 086170, fax: 0033-1/42 067155, e-mail: missioncatholique@orange.fr; www.magyarmisszio.info

LENGYELORSZÁG

Varsó: minden hónap második vasárnapján 15.00-kor, Az Úr Mennybemenetele-templom (Kościół Wniebowstąpienia Pańskiego), Ursynów, al. Komisji Edukacji Narodowej 101. Metróval a Stokłosy állomásig kell jönni, majd Varsó központja felé sétálni kb. 350 m-t.

NÉMETORSZÁG

Augsburgi Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Kempten, Neuburg a. D.. Érdeklődni: Ft. Varga Péter, Ungarische Kath. Mission, Henisiusstr. 1., D-86152 Augsburg, tel.: 0049-821/21 93 93 30 vagy 0049-821/21 93 93 24, E-mail: iroda@augmis.de vagy iroda@augburgimisszio.de; www.augburgimisszio.de

Bamberg-Eichstätt-Regensburgi Egyházmegye: Magyar Katolikus Misszió kápolnája, Nürnberg, Harmoniestraße 28A. Szentmise minden vasárnap délelőtt 11 óra, a hónap utolsó vasárnapján 16 óra. A hónap utolsó vasárnapján a szentmise

után agapé a helyszínen a hívek adományából. A szentmiséket celebrálja: Neu Antal.

Esseni Egyházmegye:

Miséző helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen. Kölnben: tel./fax: 0049-221/33 778 517.

Freiburgi érsekség:

Ft. Lovász Reinholdt plankstadti kooperator, cím: Schwetzingen-Str. 32, D-68723 Plankstadt, havonta magyar szentmisét tart Mannheimben.

Berlini és Hamburgi Főegyházmegye, Hildesheimi és Osnabrücki Egyházmegye:

Miséző helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd.: Hamburgban: Ft. Rasztovác Pál, Ungarische Katholische Mission, Bürgerweide 35, D-20535 Hamburg, tel.: 0049-40/25 077 83.

Kölni Főegyházmegye és Aachen:

Miséző helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen. Érdeklődni: Ft. Lukács József, Kath. Ungarnseelsorge Köln, Am Rinkepfühl 10, D-50676 Köln. E-mail: ungarnzentrum@netcologne.de; tel./fax: 0049-221/33 778 517; <http://www.ungarnzentrum.de>

Limburg-Fulda-Mainzi Egyházmegye frankfurti székhellyel:

Miséző helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Tel.: 0049-69/24 79 50 21, 069/24795022, fax: 0049-69/97 78 26 84; www.magyar.katolikusok-frankfurt.de, pal.takacs@magyar-katolikusok-frankfurt.de

München-Freisingi Főegyházmegye:

Miséző helyek: München, Rosenheim, Erding, Ladshut. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Egyházközség – Ungarische Katholische Gemeinde, Oberföringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: 0049-89/2137-4230, fax: 0049-89/2137-4234. E-mail: Ungarische-Gemeinde.Muenchen@comuc.de; www.ungarische-mission.de Nyugdíjas kiegészítő: Ft. Buchmüller István ny. plébános.

Münster-Paderborn-Osnabrücki Egyházmegye:

Miséző helyek: Bielefeld, Hagen, Marl, Minden, Münster, Neukirchen-Vluyn, Osnabrück. Érdeklődni: Ft. Simon Péter, Münster Magyar Katolikus Misszió, Middelheld 24, D-48157 Münster, tel.: 0049-251/9 32 57 288, e-mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de, honlap: migrans.hu

Passau Egyházmegye:

Érdeklődni: Ft. Kovács János, 84375 Kirchdorf am Inn, tel.: 0049-85/71 23 32. Magyar Missio Passau (Ungarische Mission Passau e.v.), Breslauer Str. 2., 94036 Passau. Tel.: (0151) 5181 7785 (Andreas G. Lehr világi elnök). Honlap: www.magyar.missio-passau.de, e-mail: info@magyar-missio-passau.de

Rottenburg-Stuttgarteri Egyházmegye:

Érdeklődni: Ft. Dr. Tempfli Imre, Ungarische Katholische Gemeinde, Albert-Schäffle Str. 30, D-70186 Stuttgart, tel.: 0049-711/236 91 90, fax: 0049-711/236 73 93, e-mail: mission@stuttgarti-katolikusok.de <http://www.stuttgarti-katolikusok.de>, és Ft. Merlász Tibor, Walfischgasse 17, D-89073 Ulm, tel.: 0049-731/39 96 63 06, mobil: 0049-151/59 52 03, e-mail: mtibor1960@gmail.com Misézó helyek: Stuttgart, Ulm, Balingen-Frommern, Biberach, Böblingen, Friedrichshafen, Eisingen, Heidenheim, Heilbronn-Horkheim, Ludwigsburg, Munderkingen, Reutlingen, Schwäbisch-Gmünd, Weingarten.

Würzburgi Egyházmegye:

Miséző hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Kocsik Endre, Domerschulstr. 2, D-97070 Würzburg. Tel.: 0049-931/38 66 2530, fax: 38 662 599.

NORVÉGIA

Információ a magyar nyelvű lelképásztori szolgálatról: www.nufo.no/makao

OLASZORSZÁG

Róma: Mons. Dr. Németh László főlelkész, a római Szent István Ház igazgatója, Casa di Santo Stefano, Via del Casaleto, 481, I-00151 Roma, tel.: 0039/06 6574 2834, mobil: 0039/348 79 52 165, e-mail: italiamissiohu@gmail.com. Misézó helyek: Róma – minden hó utolsó vasárnapján 10.30-kor, Chiesa Santi Giovanni Evangelista e Petronio Dei Bolognesi (Via del Mascherone 61 – 00186 Roma, kivéve július, augusztus) és a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyasszonya-kápolnájában minden kedden 8.00-kor. Milánó – minden hó első vasárnapján 16.00-kor, Szalézi oratorium (Via Copernico 9, kivéve jan., júl., aug., szept.). Magyar szentmisék helye: Bologna, Catania, Loreto, Padova, Palermo, Parma, Torino.

Firenze: Mons. Dr. Kovács Gergely, Pontificio Consiglio della Cultura, V-00120 Città del Vaticano, e-mail: gkovacs@tin.it

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Róm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, tel.: 0041-44/36 23 303, e-mail: f.vizauer@gmx.ch; Misézó helyek: Zürich, Winterthur, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld.

Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján 10.30-kor. Tel.: 00 41-22/7910458.

Lausanne: Szentmise minden hó 1. és 3. szombat 18.00-kor. Chapelle Servan, ch. Eugène-Grasset 12, Lausanne.

Bern: Ft. Pál István, Róm. Kath. Ungarnmission, Pf. 102, CH-3073 Gümligen. E-mail: info@katolikus.ch; www.ungarnmission.ch

VISSZAADNI EURÓPÁNAK A LELKÉT

A vatikáni államtitkár a világgazdasági fórumon

A vatikáni bíboros államtitkár, Pietro Parolin is felszólalt a davosi világgazdasági fórumon, amelyet idén 47. alkalommal rendeztek meg a svájci városban. A főpásztor a szentszéki diplomácia célkitűzéseiről, az Európai Unió válságáról, a migrációról és a leszerelésről beszélt.

A Szentszék diplomáciai tevékenysége jelentősen megnőtt, és ez elsősorban Ferenc pápa személyiségéből fakad. Világszintű vezetőként lép föl és ezt a szerepét szinte mindenki elismeri. A párizsi klímacsúcson is szembeötlő volt, hogy mekkora jelentőséget tulajdonítanak a pápa álláspontjának.

Ferenc pápa három célt tűzött ki a vatikáni diplomácia elé megválasztását követően. Az első a szegénység elleni küzdelem. A második a párbeszéd, amellyel minden konfliktushelyzet megoldható. A harmadik pedig a béke megteremtése a világon. Ezt a három irányvonalat követve igyekszik fellépni a szentszéki diplomácia azokban a helyzetekben, amikor lehetséges a beavatkozás.

A Szentszék elsődlegesen a vallásszabadság védelmére összpontosít, mely az első az emberi jogok között. És itt nem csupán a katolikusoknak járó szabadságra gondolunk, hanem minden vallás szabad gyakorlására, ez mindenki érdeke – magyarázta Parolin bíboros. A személy transzcendens mivoltát sem szabad elhanyagolni – tette hozzá.

El kell ismerni, hogy az Európai Unió válságban van. Nem szabad elfelejtenünk azt az sok jót, amit az Unió hozott a földrésnek. Arra van szükség, hogy visszaadjuk a lelkét Európának. Máskülönben félő,

INGYENKONYHA DÉLVIDÉKEN

Egyre többen jelentkeznek a Nagybecskereki Püspökségi Caritas Szeretetszolgálatánál azzal, hogy nincs mit enniük, nincs mivel tüzelniük. Rajtuk igyekszik segíteni a nagybecskereki Caritas. Halmai Tibor, a Nagybecskereki Püspökségi Caritas Szeretetszolgálatának igazgatója szerint a legközelebb, leglátványosabb segítség a rászorulóknak az ingyeneskonyha. A nagybecskereki népkönyhán az elmúlt években naponta 250 személy kapott ingyenes ebédet. Erre a tételre, pontosabban a következő hat hónapban ezt a számot további kétszáz rászoruló ételadagjával sikerült megnövelni. □

HIRDETÉSEK

Heilbronn közelében élő, kedves 80 éves férfi vidám, molett hölgy ismeretségét keresi. Tel.: 0049/1727215399.

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések betűnként:	0,10 EUR
„Jelige” – postaköltség	5,00 EUR
Üzleti, nyereséges hirdetés betűnként	0,20 EUR
Nagybetűs sorok betűnként	0,40 EUR
Egyszerű, 1 „pontos” keret	10,00 EUR
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Külön kívánságokat esetenként árazunk.	

Egymás utáni háromszori hirdetésnél 10 %, hatszori hirdetésnél 20 %, illetve egész évi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

Basel: Ft. Pál István, Róm. Kath. Ungarnmission, Binninger Str. 45, CH-4123 Allschwil; tel.: 0041/765185440. Szentmise: minden vasárnap 8.50-kor. www.ungarnmission.ch; a Sacré Couer-templomban, Feierabendstr. 68.

St. Gallen: a hónap második vasárnapján 17.00 órakor magyar szentmise a Schutzenselg-kápolnában (a dóm mellett). Lelkész: Szücsi László, Kirchstr. 13, CH-9036 Grub. Tel.: 071 891 56 01.

***

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia külföldi magyar lelképásztori szolgálatért felelős püspökének irodája: MKPK, Külföldi Magyar Lelképásztori Szolgálat, Dr. Cserháti Ferenc püspök, H-1053 Budapest, Papnövelde utca 5–7., tel./fax: 0036-1/266-4515, e-mail: cserhati@katolikus.hu □

Pietro Parolin bíboros államtitkár

hogy a személyt csak gazdasági és anyagi szempontból vesszük figyelembe.

Vissza kell térni az európai alapító atyák gondolatához, akik olyan Európáról álmodtak, amely személyekből, elvekből, egy közös elképzelésből áll, nem pusztán piacokból és gazdaságból. A vatikáni főpásztor ezzel kapcsolatban felhívta a figyelmet a vallás fontosságára, melyet nem szabad kirekeszteni a közéletből. Nem kerünk semmilyen kiváltságot a Katolikus Egyház számára, párbeszédet folytatunk a többi vallással, elismerjük a társadalom pluralitását. A vallási alapú terrorizmussal kapcsolatban Parolin bíboros leszögezte: a vallás nyilvánvaló manipulálásáról van szó. A pápa számtalanszor elmondta, hogy az Istenben való hitet nem lehet ilyen szörnyű emberiségellenes bűntettekkel kapcsolatba hozni.

(VR)

ÉLETÜNK

Budapesti szerkesztőség és kiadóhivatal:
KERESZTÉNY ÉLET SZERKESZTŐSÉGE
H-1075 Budapest, Károlyi krt. 1.
Telefon: (0036) 1/328 01 96, (0036) 1/328 01 97
Fax: (0036) 1/328 01 98
E-mail: eletunk@keresztneyelet.hu
www.keresztneyelet.hu

Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc
Felelős kiadó: Merka János
Felelős szerkesztő: Czoborczy Bence
A szerkesztőbizottság tagjai:
Ramsay Gyözö, Vincze András

Redakción és Herausgeber:

UNGARISCHE KATHOLISCHE GEMEINDE
Oberföringer Str. 40, D-81925 München
Verantwortlicher Herausgeber: Merka János
Telefon: (0049) 89/98 26 37
Telefax: (0049) 89/98 54 19
E-mail: eletuenk@ungarische-mission.de

Abonnement für ein Jahr: 20 EUR
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost USD 60

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni!
Tengerentúlról, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 2 EUR
Előfizetési ár egy évre: 20 EUR

Tengerentúlról USS 60

BANKSZÁMLÁNK:

Szent Maximilian Kiadó

OTP Banka Slovensko, Komárno

IBAN SK81 5200 0000 0000 0886 7696

BIC/SWIFT: OTPVSKBX

Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: ÉLETÜNK

Druck:

Micropress Kft.

H-3516 Miskolc, Ács u. 12.

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.

A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET

MELLÉKELTÜNK.

HÍREK – ESEMÉNYEK

Veres András lesz a csíksomlyói búcsú szónoka

Veres András győri megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke lesz az idei csíksomlyói búcsú szónoka. Az idei csíksomlyói búcsú ünnepi szentmisét június 3-án, helyi idő szerint 12.30-tól (közép-európai idő szerint 11.30-tól) tartják a Hármashalom-oltárnál, a Kis- és Nagysomlyó-hegy közötti nyeregben. Amint a szervezők közölték, a prédikációra felkért Veres András lesz a búcsú egyetlen meghívottja, de szeretettel várnak minden zárandókot Csíksomlyóra.

Délvidéki püspökök a pápánál

Ferenc pápa januárban az Irgalmasság éve után újrakezdte az „ad limina” látogatások fogadását. Az ír főpásztorok, majd egy afrikai ország püspökei után január 30-án a Szentatya a Szent Cirillről és Szent Metódról nevezett nemzetközi püspöki konferenciát fogadta, melynek kilenc tagja Szerbiából, Montenegróból, Macedóniából és Koszovóból érkezett. Közük volt Német László nagybiskereki és Pénzes János szabadkai püspök.

Könyvbemutató Bécsben

Rieger Tibor és Varga János rektor

A magyar kultúra napjához kapcsolódóan január 21-én Rieger Tibor MS Mester-, Szent Márton-, Szervátusz Jenő-, Magyar Örökség- és Pro Cultura Christiana-díjjal, valamint a Magyar Erdemrend lovagkeresztjével kitüntetett szobrászművész, a bécsi irgalmas rendi kórház aulájában álló Mindszenty József-szobor alkotója volt a bécsi Pázmáneum vendége, akinek új könyvalbumát Prokopp Mária professor emeritus, művészettörténész mutatta be. (VG)

Szent László-út

Elkezdődött az egész Kárpát-medencét érintő Szent László-út kiépítése a Romániai Magyar Demokrata Szövetség és az erdélyi Iskola Alapítvány szervezésében. A Szent László-út Erdélyben és Észak-Magyarországon negyvennégy helyszínt köt össze: Erdélyből Bihar, Hargita, Hunyad, Kolozs, Kovászna, Maros és Szilágy megye harminckét települése szerepel benne egyelőre, Magyarországról pedig tizenkét település.

A szegények orvosára emlékeztek

Boldog Batthyány-Strattmann László halálának évfordulóján, január 22-én Székely János febianai címzetes püspök, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye segédpüspöke mutatott be szentmisét a felvidéki Felbár Szent István-templomában. A templom bejáratánál a Boldog Batthyány-Strattmann László emlékére 2000-ben elhelyezett emléktáblánál Székely János püspök a szegények orvosának szenttéavatásáért imádkozott.

Magyar szentmisék Közép- és Felsőpulyán

A Kismartoni Egyházmegye magyar ügyekért felelős püspöki helynökségétől azt a tájékoz-

tatást kaptuk, hogy Középpulyán minden hónap első és harmadik szombatján 17 órakor, Felsőpulyán a ferences templomban pedig minden hónap első vasárnapján 8.30-kor van magyar nyelvű szentmise. (VG)

A madéfalvi veszedelem évfordulója

A madéfalvi veszedelem 253. évfordulóján rendezett megemlékezés a székelyföldi falu katolikus templomában szentmisével kezdődött január 7-én. 1764 januárjában a csíki, kászoni és háromszéki települések küldöttei beadvány szerkesztésével akartak tiltakozni a határőrséget átszervező császári rendelet ellen. Madéfalván szállásolták el a székely települések képviselőit. A császári csapat 7-én hajnalban körbezárta és megtámadta az alvó falut. A vérengzésnek több száz áldozata volt. A történelmi esemény évfordulója alkalmából celebrált szentmisét követően az emlékezők a templomtól a turulmadaras emlékműhöz vonultak.

Régi-új nagykancellár

Hálásak a pápának a rend vezetése körül kialakult válság gyors megoldásáért – mondta a február 2-án tartott sajtótájékoztatón a Szuverén Máltai Lovagrend nagykancellárja. Albrecht von Boeslager újra elfoglalta korábbi helyét a renden belül, miután Matthew Festing nagymester benyújtotta lemondását. A Máltai Lovagrend megújítja hűségét a pápának, ez a döntése visszavonhatatlan. Mindig is a pápa szolgálatában állt, és ez a jövőben is így lesz – erősítette meg a nagykancellár.

Maradnak a keresztiek

Az osztály- és a tárgyalótermekben kifüggesztett keresztiek a helyükön maradnak – mondta Sebastian Kurz osztrák külügy- és integrációs miniszter február 2-án. A miniszter egy szociáldemokrata államtitkár szavaira reagált így, aki az integrációs törvénytervezet alapján megkérdőjelezte, hogy közoktatási intézményekben és bíróságokon keresztiek helyezzenek el. A vita az arcot eltakaró muszlim viselet, a burka betiltásáról szóló szabályozás miatt robbant ki.

Látogatható XVI. Benedek szülőháza

XVI. Benedek szülőháza a bajorországi Marktl am Innben ez év húsvétján ismét megnyitja kapuját. Idén húsvétvasárnap április 16-ára esik, ami egyben az emeritus pápa 90. születésnapja. Az érdeklődőket rendkívüli kiállítás is fogadja majd az épületben. Még nem a teljes fényben címmel. A tárlat rendezőjeként XVI. Benedek születéssel és keresztiséggel kapcsolatos gondolatait használták fel.

Felújított plébánia

A felújított ipolyhídvégi plébániát január 18-án adták át. A felvidéki Ipolyság (Sahy) és Balassagyarmat között félúton lévő magyar település katolikus egyházi épületeit az elmúlt évek során több szakaszban újították fel. A felújítást a magyar kormány finanszírozta, egy hat éve indított program részeként. □

Megújult az ipolyhídvégi plébánia (Fotó: MTI)

KÁRPÁTALJÁN MEGNYITOTTÁK A SZENT LÁSZLÓ-ÉVET

Megnyitották a Magyarország kormánya által meghirdetett Szent László-évet a beregszászi Szent Kereszt felmagasztalása-templomban január 16-án.

Majnek Antal munkácsi megyéspüspök az emlékévk megnyitására meghívta a Szent László védnöksége alatt álló Nagyvárad Római Katolikus Egyházmegye főpásztorát, Böcskei László megyéspüspököt.

Az ünnepségen részt vettek a kárpátaljai magyar ajkú papok, valamint Babják Zoltán, Beregszász polgármestere, Orosz Ildikó, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola elnöke, a beregszászi magyar konzulátus képviselői, illetve a megye számos településéről érkezett zárandokok.

A szentmise elején Molnár János beregszászi esperes, plébános köszöntötte az egybegyűlteket. Böcskei László szentbeszédében Szent László példaeértékű imaéletét, személyiségének tulajdonságait és életszentségét emelte ki.

Miért fontos Szent Lászlóhoz igazodnunk? – tette fel a kérdést a főpásztor. – Hogy mi is megismerjük küldetésünket, hivatásunkat, és bátran megvívjuk harcunkat, de nem önmagunk és nem egymás, hanem az ellen, ami megbontja békességünket és megrontja egységünket: a lelki vak-ság és a szív érzéketlensége ellen, az ellenségeskedés és a hitetlenség ellen.

Szent László példát ad ma is, hogy megvédjük az igazat, felemeljük az el-esettet, és szebbé, boldogabbá tegyük mindenkinek az életét – mutatott rá Böcskei László.

A szentmise után az egybegyűlteket a Nagyváradról érkezett ereklje jelenlétében elmondták a Szent László-litániát. A szertartás a pápai és a magyar himnusz elnevelésével ért véget.

(Munkácsi Egyházmegye)

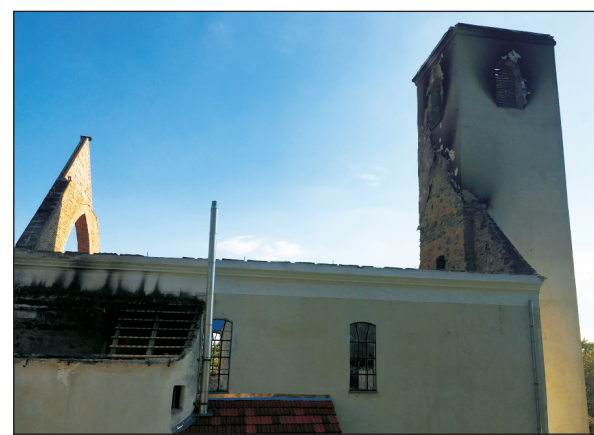
SZÉKELYFÖLDI ISKOLÁK ÉS TEMPLOMOK FELÚJÍTÁSA

Székelyföldi iskolák és templomok felújításának támogatását jelentette be Soltész Miklós, az Emberi Erőforrások Minisztériumának egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkára egy január 26-i székelyudvarhelyi sajtótájékoztatón.

Az államtitkár elmondta, hogy a magyar kormány olyan iskolák épületeinek felújításához nyújt támogatást 2017-ben, amelyek a történelmi magyar egyházak fennhatósága alatt működnek.

Székelyudvarhelyen a római katolikus egyházi épületekben működő Tamási Áron Gimnázium 50 millió forintot, a baczkamadarasi Kis Gergely Református Kollégium 20 millió forintot, a székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium pedig 74 millió forintot kap. A magyar kormány 22 millió forinttal támogatja a székelyudvarhelyi unitárius templom felújítását, és 42 millió forinttal a villámcsapás következtében leégett atyhai római katolikus templom újjáépítését.

Az államtitkár azt is bejelentette, hogy 50-70 olyan orvos, gyógytornász, gyógypedagógus négynapos magyarországi továbbképzését támogatják, akik székelyföldi sérült gyermekek korai fejlesztésével foglalkoznak. A szakemberek kiválasztásában Székelyudvarhely polgármesterének segítségét kérte.

A leégett atyhai templomot is újjáépítik

Laczkó György, a Tamási Áron Gimnázium igazgatója – aki szintén részt vett a sajtótájékoztatón – rendkívül fontosnak nevezte a magyar állami támogatást, mert – mint ecsetelte – az általa vezetett intézmény a pályázati kiírások megkötései miatt soha nem kaphatott EU-s támogatást épületfelújításra. Azt is hozzátette, hogy Székelyudvarhely városa is kiveszi a részét az ingatlanfelújítás finanszírozásából azzal, hogy 2016-tól emelt bérleti díjat fizet a Római Katolikus Egyháznak az iskolaépületek használatáért. (MTI)

MÁRTON ÁRON, A KATONA

Zarándoklat a Doberdó-fennsíkra

Második alkalommal szervezett január 26. és 31. között egyházmegyei zarándoklatot a Doberdó-fennsíkra a Gyulafehérvári Római Katolikus Érsekség.

Az út célja, hogy a résztvevők bejárják Márton Áron, az első világháborúban katonai szolgálatot teljesítő székely ifjú, a későbbi nagy püspök élete e korai és igen nehéz szakaszának helyszíneit.

Márton Áron megsebesülésének 100. évfordulóján, 2016. július 28. és augusztus 2. között szerveztek első alkalommal főegyházmegyei zarándoklatot a fennsíkra.

A szervezők a helyszínről és Márton Áron kapcsolódásáról így írnak: Az első világháborúban a Doberdó-fennsík védelmének legkritikusabb pontjain leginkább magyar katonák, nagyapáink és dédapáink ontották vérüket, miközben a legnehezebb körülmények között, hősiességgel védtek a sziklás karszfelszínen oly nehezen kialakított harcállásokat. A fennsíkon elhelyezkedő Doberdó falu neve (Doberdó del Lago) lett számukra

az egész frontszakasz megnevezése. Kis területen nagy létszámú hadseregek csaptak össze közel két és fél éven át, amelyeknek során mintegy 1 100 000 olasz katona tűnt el, halt meg vagy sebesült meg, míg a monarchia vesztesége ennek mintegy fele volt. A háború után a Doberdó-fennsík Olaszországhoz került, a mai olasz-szlovén határ közelében.

A 19. életévét épp csak betöltött Márton Áron itt kezdte meg harctéri szolgálatát. A 82. székely gyalogezred katonájaként, San Martino del Carso falu közelében a temesvári 61. gyalogezred 8. századához volt beosztva. Harctéri szolgálatának kezdete 1915. november 6. Néhány hét múlva szakaszvezetővé, majd 1916. július 1-jével zászlóssá léptetik elő. 1916. július 19-én megsebesül: a lövés vállát és felkarját éri.

(Gyulafehérvári Főegyházmegye)